

bulletin Střediska východočeských spisovatelů

číslo 49 ♦ ročník XIII ♦ 2017

Jiří Hrabinec, ilustrace PRAHA

BLAHOPŘÁNÍ JUBILANTŮM

JIRÍ HRABINEC

Narodil se v Pardubicích, vystudoval Pedagogický institut a Fakultu tělesné výchovy a sportu UK v Praze. Než se oženil s Marcellou, bydlel v Přelouči, poté v Říčanech. Učil na základních školách v okrese Pardubice, na Gymnáziu v Přelouči. Od roku 1973 na Fakultě tělesné výchovy a sportu UK. Od roku 1981 až dosud působí na UK pedagogické fakultě v Praze. Zde byl šestnáct let vedoucím katedry tělesné výchovy a čtyři roky proděkanem pro studium. Specializuje se na teorii tělesné kultury, metodologii vědecké práce a pedagogické aplikace systémového přístupu.

Závodil ve skoku o tyči za Dynamo Pardubice a Duklu Liptovský Mikuláš, zabýval se kresbou, malbou, grafikou a sochařením. Publikoval odborné články, skripta a vysokoškolské učebnice, časopisecky verše a povídky. Česká televize natočila jeho televizní film Řetězová reakce, napsal scénář k televizním inscenacím Prvovýstup a Naděje, a k filmu Ostrov pro Magdalénu podle románu M. Marboe Stříbrná planeta. Je a jistě i nadále bude editorem úspěšných sborníků Střediska východočeských spisovatelů.

ROZHOVOR S JUBILANTEM

Stál jsi u kolébky bulletinu Střediska už při vydání prvního čísla v roce 2005 a Tvé kruhy, které graficky znázorňují naše oblasti, jsou na titulní stránce Kruhu dodnes. Dnes máme na dohled padesátku. Napadlo Tě tehdy, že Kruh může dospět až tak daleko?

Milý příteli Milane,

vždy, když se něco začíná, tak člověk většinou má naději, že se ta bylinka ujme, zapustí kořeny a rozvine, jistota to ovšem nikdy není. Když se Marcella ujala sestavení prvního čísla, tak jsem jí pomáhal, jako ostatně se vším, co se v té době střediska týkalo. Název i kruhy na obálce jsou odvozeny od myšlenky symbolické návaznosti na nakladatelství Kruh v Hradci Králové, kde pod vedením jeho šéfa Jana Dvořáka většina zakládajících členů střediska autorsky začínala. Jsem rád, že tato symbolika přetrvala, že se vylepšil design obálky díky podkladovým fotografiím Miloslava Duška juniora i vnitřní pestrost obsahu jednotlivých čísel. Myšlenka, že se někdy dočkáme i padesátého čísla Kruhu by byla na začátku nepředstavitelná – to, že se dříve neuvěřitelné brzy stane skutečností, na tom máš,

Milane, největší zásluhu právě Ty a celá spolupracující redakční rada. Dovedu si totiž velice dobře představit, co tato dlouhodobá, systematická a trpělivá práce obnáší...

Při své náročné práci vysokoškolského učitele se věnuješ kresbě, ale i poezii, a tak se nabízí myšlenka, že dvě jmenované záliby jsou jakýmsi nabíráním sil pro Tvoji profesi. Předpokládáš do budoucna, že se jim budeš věnovat naplno?

Tady Tě opravím. Práce na fakultě je sice náročná, ale dělám ji rád, i když už mě dlouhé bloky přednášek či přejíždění z Prahy do Brandýsa, kde máme hlavní výukové prostory, často unavují. Vyvažuje to ale dobrá parta na katedře i to, že člověk mezi studenty tak rychle nestárne a myšlenkově tolik nezleniví. Největší protiváhou je však pro mne už desítky let nikoli kresba a malba či psaní poezie – ale fyzická práce. Jak je to s mou tvorbou? Musím přiznat, že to všechno je hudba dávné minulosti – poslední obrázky vznikly někdy na začátku sedmdesátých let. S básněmi je to podobné, i když některé jsou přece jen o několik desetiletí mladší. Také nevyžadují tolik času a prostoru, stačí pocit, zážitek, silnější hnutí mysli a kus papíru a tužka. Takže od sedmdesátých let, kdy jsem začal působit na fakultě v Praze a pořídil si manželku a postupně i děti, se můj tvůrčí zápal z praktických důvodů a silou okolností přesunul do oblasti budování netradičně pojatých prostorů pro život rodiny, do rekonstrukce dvou starých roubených chalup v Podkrkonoší, stavby krbů a kamnokrbů (tak, aby vypadaly, že jsou tam odvězdycky), následně pak do přestavby sice pořádně zdevastovaného a velkého objektu tamtéž – ale na nádherném místě, kde srny dávají dobrou noc, a nyní i do stavebních úprav a estetického řešení interiérů a zahradních exteriérů našeho sídla v Řečanech. Takže mám zásadu, že u jedné práce si odpočívám od té druhé – u té psychické zátěže v Praze se zotavuji z té manuální doma a naopak. Odpovídám tedy, že poezii a kresbě se už asi tak moc věnovat nebudu – ale co člověk ví – až už nebudu učit a neuzvednu krumpáč...

Známe Tě také jako editora sborníků Střediska. Řešíš i jejich grafickou podobu, a dokonce je ilustruješ. Tvoje dosavadní práce zasluhuje uznání. Jakých hodnot si vážíš, které upřednostňuješ? Co přináší do Tvého života radost?

Radost v životě mám z mnoha věcí – z dobrých vztahů v rodině i mimo ni, z krásných starých věcí, z nádherné přírody, z esteticky podařené realizace okamžitého nápadu v prostoru, kde žijeme atd. – někdy i z dobrého studenta, i když se tento druh vyskytuje už spíše jen sporadicky. A mám radost i z našich sborníků, kterých je už osm a letos v říjnu pokřtíme devátý. V každém z nich je pár výborných próz či básní, které mě opravdu potěší. Těch devět dílů představuje téměř 1900 stran různě tematicky zaměřených textů východočeských autorů, a to jistě není zanedbatelný prostor pro naši prezentaci navenek, pro širší veřejné sdílení

představy o tom, co se ve východočeské literatuře děje – a nakonec i k vlastnímu sebekritickému poučení samotných autorů.

Je ovšem fakt, že to pro mne znamená každoroční týdny práce s výběrem příspěvků, někdy i obtížnou komunikací s autory – a hlavně všestrannou přípravu sborníků pro tisk. To poslední zabere nejvíc času a díky červnovým a zářijovým státnicím, přijímacím zkouškám a běžnému zkouškovému období na fakultě, mě to potkává právě v létě, kdy by bylo lépe dělat něco opravdu tvůrčího, či někde u moře si číst dobrou knížku. A k těm mým volným ilustracím v posledních třech sbornících: Víím, že bych ve středisku jistě našel lepší ilustrátory – ty moje obrázky jsou z dávné doby a nemají vnitřní stylovou autorskou jednotu, kterou bych asi našel, pokud bych se touto činností zabýval ještě uplynulých čtyřicet let. Ale možná, že právě to hledání tvaru, to střídání různých témat a technik zobrazení může být pro někoho i zajímavé a inspirativní – kdo ví...

Takže, pokud to shrnu, životní radost si dokáží najít v mnoha činnostech a směrech. A co se týká vztahů – vždycky jsem se snažil o klidné, věcné, empatické a nekonfliktní jednání se všemi lidmi, se kterými jsem v osobním životě i jako učitel, vedoucí katedry či proděkan přišel do styku. A vždycky se mi to vyplatilo.

Z BÁSNÍ JIŘÍHO HRABINCE

Melodie

I když tu nejsi
poslouchám tvé tóny
i když tu nejsi
vdechuji tvé vůně
vnímám tvé záření
i když tu nejsi
usínám pozdě
v náručí líanu
tvého těla

Šachy

V neuvěřitelném podzimu
se sebe dotýkáme
léto za nedovřenými dveřmi
otálí
hrajeme dotyky
na šachovnici těl
abeceda vnímání
polož mi ruku na tvář
a já ti budu vyprávět
co cítím

Bílá se dotkne
a vyhrává

LIBUŠE ŠINDLEROVÁ

K nejmladším z letošních kulatých oslavenců patří Libuše Šindlerová. I jí jsme položili několik otázek:

Co je pro Tebe zdrojem inspirace?

Vzhledem k tomu, že sama sebe s mírnou nadsázkou označuji coby pozorovatele života kombinovaného s těžkým snílkem, je pro mě inspirací všechno. Ráda se nořím do vzpomínek na dětství, s trochou mrazení domýšlím dnešní realitu do jakýchsi sci-fi konců, hodně těžím i z vlastních zkušeností a zkušeností svých blízkých. Co se poezie týče, mapuji své city i pocity od těch soukromých po nějaké řekněme společenské. Velice často jsou mé výstupy reakcí na obrázky mého manžela, hradeckého malíře Jiřího Šindlera, ze kterých si pro radost buduji obsáhlé soubory grafik, obrázků Středomoří, měst a třeba i koček, a přičiňuji k nim vlastní veršičky a verše.

Čím Tě obohatilo členství ve Středisku východočeských spisovatelů?

Ke vstupu do Střediska mě ponoukla Jiřinka Valachovičová a nastartovala tím i moji «publikační» dráhu. Díky neuvěřitelně široké náruči tohoto bohubilého sdružení se začaly mé příspěvky zázračně objevovat tu v Kruhu, tam ve sbornících Broumovských dnů poezie a naprosto nesamozřejmě i ve Sbornících pana docenta Hrabince. Takže to je novum, které mě nadchlo, protože do té doby jsem si «knížky» prostě tiskla a svazovala pružinkami nejprve pomocí copy centra, dnes už jsem toho mocna sama. Všechna svoje dílka důsledně rozdávám. Koho by opravdu zajímalo, z čeho jsem ohledně Střediska nadšená, a co bezmezně obdivuji, může si přečíst moji gratulaci Středisku v jednom z Kruhů. Já bych chtěla zmínit jenom jednu věc, kterou nezvládnou nikdy, a tou je neutuchající schopnost spousty jeho členů angažovat se v zájmu Střediska a neúnavně organizovat akce, soutěže, křty a autorská čtení v míře, která mi vyrazí dech.

Jak se vyrovnáváš s publikací svých prací a jak ji přijímá rodina?

Poslední otázka úzce souvisí s předchozí odpovědí. Díky způsobu, jímž šířím své publikace, vzniklo mi poměrně široké a vpravdě přátelsky naladěné čtenářské uskupení, tvořené jak členy rodiny, tak blízkými přáteli (někteří vlastní mé dílo kompletně), a dokonce i členy Střediska. Někam sem zahrnuji i maminku, která je jinak velmi kritická ke všemu, co dělám. V podstatě mi vytkla pouze dva nedostatky – sem tam nějaký vulgarismus a to, že jsem přiznala, že jsem kouřila. Zbaběle přiznávám, že svým způsobem je tento novátorský přístup k distribuci knih daleko příjemnější než zdvořilá odmítnutí všelikých nakladatelství a hlav-

ně stranou ostrých hrotů literárních recenzí. Samozřejmě největší oporu cítím ve svém muži, jenž je zároveň vždy mým prvním čtenářem a korektorem. Všem jmenovaným i nejménovaným fanouškům tímto z celého srdce děkuji.

Děkuji za odpovědi. Věra Kopecká

ztracená galaxie

Kdo kdy a s jakým záměrem nás vyslal na tuto Zem
kde šimpanz šimpanzem
a žába žábou zůstali
zatímco my jak ty krystaly
jsme vyrostli
a zas se rozpouštíme
jako když opouštíme
rodnou Petriho miskou

Jako když nesou nás z domovské laboratoře
a je to zvláštní úleva a ještě větší hoře
když nás teď neviditelná ruka vylévá do odpadků
vtékáme v divém zmatku
spolu se zvířeným prachem
a do klubka zkroucení strachem
s tajícím sněhem
a s dalším vymřelým druhem
v těsném a černém igelitu

A nic ani hloupá víra ...
(v tom pytli není díra)
nám nemůže pomoci
cesta je ze dne do noci
pohříchu jednosměrná
a smrt jako družka věrná
zatáhne za motouzy
a s poslední dávkou v hmotné nouzi
se rozplynem v nicotě

Vesmírná výheň

Veliký kovář udeřil kladivem
a zlaté a žhavé okuje rozesel po jevišti
zatáhl samet opony
a srdce jak rudé valouny
vesmírným vakuem sviští
v náručí třpytném a chladivém

Proč právě my tak malinko z božského Řádu
jsme pochytili za celé tisíce roků
když každý zárodek a každé zrnko
i moře bezedné každičkou vlnkou
jde cestou pečlivě střežených kroků
bez sebemenšího zaváhání neřkuli pádů

Na to 's nám věnoval duši
na to jsi dal nám srdce abychom nakonec zabloudili?
Abychom vypásli pastviny
srazili kopce a zavezli doliny
s nebem se rozvadili?
A zůstali slepí a hluchí...

Není nám pomoci
tak jako není pomoci hráči automatů
alternativou je pouze dřina
podstata lidí je líná
ve vůni globálních rautů
utonou chytří i proroci

Tak aspoň ptejte se

Stojící kolony aut
potichlé pásy
zadržlé zipy ekonomik ...
Kyselé mrazivě prší
jde živáček s ranečkem zase pěší
čas přítomný spíš s tím minulým
štafetu předává si

Jsi člověče nejslabším článkem
v čase rekonstrukcí
víš to?
Odříznut od zdrojů
odpojen od přístrojů
vydáván napospas
živelným lekcím

Kolik z nás najde cestu
kolik z nás bude vědět
a vrátí se zase na začátek?
Kdo brázdu vyoře
a v potu tváře
zas chleba vezdejší
dobývat bude?

Tak alespoň ptejte se
alespoň dělej nějaký hluk
když už si nehledáš plán B
dokud to trochu šlape
a dokud v kavárně srkáš frappé
je ti to u zadku vidět?

Je ti to úplně fuk!

Víš to člověče?

Můžeš si snít
že **vesmír** čeká
že **vesmír** se třese
na tvoje ubohé mise
že můžeš šeredit s tím co ti dal
a můžeš šeredit s vírou
můžeš jak krtek se prokousat
jak lúnem planety
tak černou dírou

Je v nás kus sedláka
a máme i stejný vkus
tu úctu neúctu ke všemu co nám dáno
však takhle brzo ráno
když spánek se ruší
a světla v tunelu není
lze ještě konat konference
poslouchat vyhlané reference
a někde hluboko tušit

v zákoutích duše i srdce
že nejde zvyknout na skleněný dekl
s věčně mrazivou nocí
ani na hlodavý pocit
z kořenů vyrvaných emigrantů
bez hřbitovních květů a dědovy mísy
a v světle zbytečných grantů
i myriád zmarněných peněz
se vzlyky a myšlenky mísí

že jinde nemůžeš žít
než TADY

Víš to člověče?

Víte to pozemské krysy?

OLGA NOVOTNÁ

Olga Novotná – členka Střediska východočeských spisovatelů od roku 2012 – básnířka, prozaička, publikuje v Kruhu a ve sbornících SVČS, zúčastňuje se literárních festivalů a publikuje v jejich sbornících, vydala 4 sbírky poezie, podílí se na literárních soutěžích v Jablonci nad Nisou, kde žije, jako porotce a na literárních večerech tamtéž, napsala některé verše pro děti v knížce Čti a maluj s námi ve slovenštině.

Životní jubileum bývá obvykle spojeno s bilancováním. Olgo, víme, že ses do Jablonce přistěhovala ze Slovenska.

Jak hodnotíš tuto, podle mě zásadní změnu, co Ti přinesla dobrého, čím Tě obohatila a co jsi naopak ztratila?

Do Jablonce jsem se nepřestěhovala uváženě. Naprosto impulzivně jsem se rozhodla odejet z rodného Hlohovce. Zdálo se mi, že tam mám malý prostor pro život. Určitým způsobem to byla pravda. V malém městě byly karty nějakým způsobem rozdány a s každým člověkem, tedy i mladým se táhla šňůra skutků života jeho předků. Moje rodina byla poznamenána nezájmem, přímo revoltou proti požadavkům společnosti. Rodiče byli věřící, ačkoli každý jinak. Otec a my, děti, jsme byli Evangelíci a matka se dala k Svědkům Jehovovým. Oba byli neoblomní ve svém přesvědčení a tak se nezúčastňovali žádných oslav a akcí pořádaných v duchu doby. Oba mne naučili být sama sebou. Nebyla jsem v Pionýru, ve Svazu mládeže, takže jsem si musela vyšlapávat cestičky složitěji. No a jednou mě to už přestalo bavit. Bylo by to dlouhé povídání a nechci tím unavovat. Krátce se to říct nedá. Takže jsem odjela do Jablonce, kde měl každý můj krok, špatný i dobrý, smysl. Zrála jsem. Šla jsem sama za sebe vlastní cestou. Nikdo se o mé skutky nezajímal. Protloukala jsem se často bez peněz, výplatu jsem většinou hned utratila, neuměla jsem hospodařit. Našla jsem si dvě kamarádky, dobré, stejného „ražení“. Jedna už nežije, s druhou jsme pořád v kontaktu. Často se mi stýskalo, byla jsem ale příliš hrdá, nechtěla jsem si přiznat, že to není úplně to pravé. Pak jsem se seznámila s budoucím manželem a už nešlo couvnout. Byla jsem obohacena o schopnost vytrvat i v těžkých chvílích, překonala jsem slabost, před kterou jsem utekla z Hlohovce. Bolelo to. Milující rodina mi moc chyběla.

Jaké místo v Tvém životě měla a má literatura? A co jí (a sobě) ještě dlužíš?

Literatura – hlavně poezie, to byl můj život. Milovala jsem a miluji poezii. Ze Slovenska jsem si přinesla několik básnických sbírek vázaných v kůži, které vydával Slovenský spisovatel. Ty byly mým breviářem. Postupně jsem si přinesla i další, začínající slovenské básníky, měla jsem je za „učebnice“. Psala jsem své

verše, porovnávala se s těmi mladými, měla jsem pocit, že to ještě není to pravé, že jsou ti jiní mnohem lepší. Bohužel jsem poztrácela papíry, uložené v různých šuplatech, při několika rekonstrukcích bytu. Nikdy jsem nebyla, ani nejsem systematicky založena. A taky jsem už měla děti a tak mi nějak nechyběly. Až později jsem se ke psaní vrátila. Některé z těch později napsaných veršů jsem vydala ve sbírce „Z jistého úhlu“ v roce 1999 v nakladatelství „Albert“. A začala si věřit, že ještě vydám další. V roce 2010 jsem si vydala sbírku „Volně ze rtů padající“ bez odborného, nebo alespoň přihlížejícího vydavatele. Takže se stalo, že nejsou číslovány stránky, chybí obsah. Výtvarnice Vojtěška Vlčková mi darovala ilustrace, sbírka je zajímavá originálním výtvarným pojetím. Tolik o poezii. Píšu taky povídky a sním o tom, že jednou se dostanu i ke knize. Ráda bych v ní zachytila obraz mého dětství a rodného města.

Co Ti přineslo členství v SVČS a co naopak v našem Středisku postrádáš?

Řekla bych, že je to mé ukotvení mezi lidmi, kteří tvoří, mají stejné zájmy. Taky se dostanu k jejich tvorbě, což by bylo jinak dost těžké. A můžu se s nimi setkávat. Mám možnost uveřejnit své verše a povídky v „Kruhu“, takže jsem ráda, že si je někdo přečte. Největším přínosem a počátkem bylo seznámení s Tebou. První „Dny poezie“ v Broumově mě uchvátily. Jsem tak nadšená, doopravdy, že mi nic ve Středisku nechybí. Mám ráda lidi, se kterými se setkávám, aktivity, které dělají. Pokud mi to vychází časově, ráda se účastním všech akcí. Já jsem, co se týče nároků, skromná. Sama toho totiž moc nepřináším. Jen mám pocit, že jsem to vše našla pozdě

Olgo i my Ti děkujeme za přínos Středisku, přejeme hodně zdraví a ještě mnoho společných setkání. Věra Kopecká

Poznámka redakce: Olze Novotné vyšly ve vydavatelství Věry Kopecké další dvě básnické sbírky. „Holubím křídlem, nohou vraní“ a „Protihráč slunce“.

Dívka na mostě

Vzhůru nohama
ve vodě visí
jako netopýr
Vlasy přilbice
bez hnutí drží se hlavy
Děšť
sází pihy na hladinu
čeří obraz
puntíkuje
veselými kapkami
Padají do hlubiny
Slzy nelásky
tváře myjí
Slané mořské víly
tančí a tančí
prostě víly jako ona
ubřečená

Věj větríčku

Všecka slova vypelichala
pleš má barvu račí
jen nejde pozpátku
mele svou pšeničku
moučný bílý prach
padrť zrn plevy a vítr
Věj větríčku
průvan udělej
Otevři okna dveře
hlavně však oči
ať zmlkne povídálek
Povídali že mu hráli
ať si hraje sám
já pomalu vycouvám

JINDŘICH TOŠNER

Jindřich Tošner – člen Střediska východočeských spisovatelů od roku 2015, v letošním roce vydal dvě nové sbírky poezie a také se podílel na jejich jevištním představení.

Když ses, Jindřichu, před dvěma roky v Kruhu představoval, uvedl jsi: Lékař, učitel, vědec, básník, nakladatel a celoživotní smolař procházející životem se štěstím. Tedy v čem jsi byl smolař a kde jsi měl štěstí a především, co Ti přináší štěstí?

Jak píšu v jedné své básničce: „Úhel pohledu vybarví jinak každou horu, na vrcholu stojí rozhledna, jedna cesta vede dolů a druhá je bezedná!“ Porodil jsem asi 5000 dětí, provedl stovky složitých operací, ale nedokázal jsem dotáhnout do konce vědecké objevy, které mohly výrazně pomoci mnohým lidem s rakovinou. S literaturou jsem začal příliš pozdě na to, abych po sobě zanechal nějaké ucelené nadčasové dílo a tak jen produkuji artefakty, které se líbí přátelům, ale mimo hranice kraje, mé texty nikdo nezná. V této souvislosti mě velmi potěšilo 3. místo v letošní turnovské literární soutěži Strípkový z ráje. Soutěž byla anonymní a zúčastnilo se jí 138 básníků. Velmi mně zalichotilo

hodnocení Jiřího Žáčka a dalších editorů. Kdyby soutěž nebyla anonymní, neměl bych pravděpodobně u kritiků z Prahy nebo Brna žádnou šanci. Pokud posílám svou poezii do renomovaných časopisů obvykle se neobtěžují s odpovědí. I když občas bývám zmítán pochybnostmi, zda má psaní smysl, uvědomuji si jeho význam pro mě osobně. Je to čas maximální koncentrace, který jsem znal dříve z vědy. Totální intelektuální koncentrace na psaní nebo malbu mě přináší nesešlitený prožitek bez ohledu na to, zda se výsledek čtenářům nebo divákům líbí. Říkám tomu „orgasmus tvorby.“ Samozřejmě jsem rád, když mě někdo pochválí. Ješitní jsme všichni. Protože nejsem na psaní nijak finančně závislý, nemusím se ponížovat a podbízet komukoliv.

Vraťme se tedy k první otázce. Co ti přináší štěstí?

To je ošidná otázka, kterou lze relativizovat. To, co je pro jednoho štěstí, může být pro druhého málo, nebo dokonce zlý příznak. Už to, že jsem zdravý, že mohu pracovat a tvořit v sedmdesáti je obrovské štěstí. Velkou radost mně přináší veřejné čtení mých básní. Můj poslední hudebně poetický recitál Šach králem měl v červnu letošního roku mimořádný úspěch. Líbí se mně divadelní prostředí, vůně zákulisí, šatny, zkoušky, tréma před představením, úleva po něm. Je to něco jiného než prostředí operačních sálů. Zkrátka jsem měl štěstí, že jsem dokázal ukončit medicínskou etapu života a začít tu literární a divadelní.

Jak snášíš tvou „totální intelektuální koncentraci“ tvé okolí?

Je pravda, že psaní mně neumožňuje zúčastňovat se všech nabízených sportovních lidových radovánek. Vydal jsem celkem 5 sbírek poesie, 2 knihy esejů, jsem stále vedoucím redakce časopisu Gynekolog. Poslední 3 sbírky Láskolamy, Bezpečná vzdálenost a Místo dotyku distribuuje Kosmas, ale knížky se moc neprodávají. Protože si sám knížky poezie kupuji, dívám se, že se nenajde alespoň stovka podobných „bloudů“, kteří si pro knížku do obchodu zajdou.

Vyседávání u počítače se možná podílí na tom, že žiji sám, i když mám mnoho přátel a milou rodinu. Nestýská si. Raduji se z dětí i vnoučat, které jsou zdravé a spokojené. Zdraví je hodnota, kterou kladu na nejvyšší piedestal. Jsem rád, že mé tělo i „duše“ fungují celkem dobře při tvorbě, sportu i cestování. Fandím si. Říkám, že je na mne záruka ještě 15 let. Bude fajn, když budu dobře fungovat i po záruce. Někdý se to stává.

Co bys na svém životě změnil, kdybys měl tu možnost?

Chtěl bych, aby se čas zastavil. Chtěl bych být mladší. Chtěl bych se znovu narodit.

Škoda, že to nejde. Měl jsem a mám krásný život. Neměnil bych nic.

Děkuji za odpovědi. Ptala se Věra Kopecká

Z čího srdce přicházíš?

budeš se vracet?
nebo jsi jen žádost
přelétavý racek
letící za lodí
bez cíle, bez nákladu
sedící na vlnách, houpačce pro radost
co klove do vody s rybami
s pěnou
v dálce u každého břehu

**

Vážka změnila rovnováhu věže

poslední kapka
zkrřížila cestu k útěku
v novém kabátě
podobném jako vejce vejci
slepice slepici
nové naději
vánku minulé noci
s pláčem na kahánku

**

Někdy se ve vteřině

život zadrhne
buď zmizí
nebo nás usadí
v kolečkovém křesle
nebo podá berle
oněmíme po chybě
kterou jsme udělali my
nebo někdo jiný
k zlosti
výběrčí daní
nepozornosti

**

Ticho bych si přál

dům s vyhlídkou
trochu ptáci, v dáli jedoucí vlak
pole, louky, jezera
obzor ani za hlavou
plavá nálada
opona noci na čekané
opodál stojící žena
až půjdu, bude můj stín
v objetí zůstanu
nepadám, nenaříkám
nic nikdy nic
nikam
sám

Jan Sklenář, Kristýna Kociánová a autor recitálu Jindřich Tošner po premiéře představení Šach králem dne 1. 6. 2017 v Labyrintu divadla DRAK v Hradci Králové. Režiroval Pavel Krejčí. Texty ze sbírek autora Bezpečná vzdálenost a Místo dotyku. Doprovázela blues rocková kapela Blues 6, Lubomír Lichý a Míla Dědek.

JANA BEDNÁŘOVÁ

Jana Bednářová je dlouholetou členkou Střediska. Dříve žila v Jablonném nad Orlicí. V současné době bydlí v Liberci.

Z její tvorby:

Nahá, trny dotýkaná. Básnická sbírka, Kruh Hradec Králové 1988

Chůze po laně. Básnická sbírka, Kruh Hradec Králové 1989

Něžnostmi zrazená. Básnická sbírka, Kruh Hradec Králové 1990

Hledání čistého pramene. Básnická sbírka, Prameny Opočno 1992

Když mrazem přihořívá. Básnická sbírka, Akord Jablonné nad Orlicí 1995

Půlnoc s žihadly. Básnická sbírka, Akord Jablonné nad Orlicí 1995

Chůze po slunci. Básnická poema, Akord Jablonné nad Orlicí 2003

Kde tě mám hledat Čáryko. Próza pro děti. Akord Jablonné nad Orlicí 2014

Strom panny. Básnická sbírka, Akord Jablonné nad O. 2014

Účast ve sborníku **12 východočeských básníků** (Středisko 2008), v almanachu milostné poezie **Královný slz a ostružin** (van Aspen s. r. o.) a ve sborníku **26 východočeských autorů o ženách a pro ženy** (Středisko 2015).

V roce 2004 jí byla udělena medaile Franze Kafky za uměleckou činnost.

Před časem jsem opravdu neměla radost z jemného naléhání pana Milana Duška, abych o sobě něco napsala do Kruhu u příležitosti svého jubilea. Myslela jsem si, že vyhýbavá odpověď bude dostatečným důvodem k tomu, abych pro tentokrát „byla vynechána“. To by ale nesměl být pan Milan, aby se něčeho jen tak vzdal. Takže jsem dostala email s termínem odevzdání a prosbou o aktuální fotografii. Trochu mě to zarazilo, protože fotka, kterou má pan Milan k dispozici, není zas tak „stará“. Šla jsem se tedy pro jistotu podívat do zrcadla, jestli ještě vypadám tak, jak jsem si celá léta myslela.

Důvodů mého skrytého bojkotu bylo víc, než by si pan Milan mohl myslet. Za prvé je to ta cifra, na kterou jsem si ještě nestačila zvyknout, ačkoli mí tři synové, v tomto vzácně jednotní, mi už asi čtyři roky blahopřejí každé narozeniny k šedesátce. Člověk by si řekl, že to bylo naopak od nich velmi pozorné, abych pak nakonec v roce 2017 nedostala šok. Nejdřív jsem se rozčilovala, ale postupně se stala vůči tomuto teroru rezistentní, protože „ještě je dost času“ na tak kulaté číslo, které se v mých očích jen postupně zaoblovalo ruku v ruce s tvary těla. Ale nakonec, co chcete? Kmetská šedesátka unese již ledacos.

Za druhé se předpokládá, že jubilant se ohlédne za svým životem, což se mi ještě fakt dělat nechce. Dostala jsem do vínku paměť, která mi vrací nejen situace, ale i rozhovory a především emotivně podbarvené scény, nevymýšlí ty z dětství. Ve svém vnitřním světě „kloužu“ z jednoho období do druhého, aniž bych si opakovala, kolik mi je právě let. A tak se musím přiznat k tomu, že každou chvíli si musím napsat dva letopočty pod sebe a docela primitivně je od sebe odečíst, abych věděla, na čem jsem. Možná je to k pobavení, ale stále je ve mně malá dívka, dychtívá obsáhnout nemožné – svět.

Co je ale na pováženu, dost často se mi chce „bláznit, skotačit, dělat si legraci...“, a to se fakt neslučuje s představou šedesátileté dámy, navíc vysokoškolské (pochopitelně vždycky „blbě“) učitelky. Přesto se chytám každé příležitosti. Naposled jsem „vytočila“ nejstaršího syna, když jsem měla podle jeho slov „zbytečně velké“ pochopení pro dvanáctiletou vnučku, které rodiče našli v pokojíčku tři plné igelitové tašky sladkostí, které si kupovala na cestě ze školy domů. Ano, také já jsem závislák na sladkém, ale nechodím s tím na trh. Nešlo mi do hlavy jediné – proč to tahala domů a nesnědla to někde venku? Ihned jsme zašly na zmrzlinu a pak se spolu pustily do fotomontáže, zachycující rodiče v situacích ne vždy vzorových. A hlavně jsme vymýšlely texty a poznámky, které měly vůči

těm dvěma velkou vypovídající hodnotu o prožívání dospívající dcery. Už dlouho jsem se tak nepobavila a jak je vidět, stačí mi k tomu málo. Ještě že představivost Veroniky a moje, tentokrát obličeju a reakcí na naše dílo, „jela“ na stejnou šťavu. Pochlubit se ale jistě mohu tím, že vnučka publikovala v našem Kruhu 48/2017 svou povídku Nikdo není poražen, a to jako vítězka II. kategorie v Pardubických střípcích 2016. A tak si říkám, co se mě týče – udělala jsem pro literaturu dost.

Za třetí by se člověk, který byl vyzván právě redakcí Kruhu, měl zmínit o své současné tvorbě a aktivitách s ní spojených. A to je taky problém. Chtělo by se říci, že jsem líná nebo že prokrastinuji víc než je zdrávo, ale objektivní důvody momentálního tvůrčího nicnedělání, přece jen najdu. Asi nejlépe zní, že musím aspoň občas „něco nažít“. Pravda je ale prozaičtější a ani v nejhorších snech by se mi snad nemohlo přihodit, co jsem si vyvedla. Šla jsem z procházky se psem a uklouzla po jílu na dvoumetrové mezičce. To by u mě ještě nebylo nic tak divného, kdybych si tím nepochroumala dříve operovanou páteř a nedošlo k útlaku kořene nervu. Kombinace léků proti bolesti, opiátů a antidepresiv (abych to ustála) způsobila, že celého půl roku jsem byla sice pro své okolí „nadmíru vlídná“, ale v podstatě pro duševní práci nepoužitelná. Někdy přemýšlím o tom, jak „plynul“ čas, docela jinak než normálně. Mít hlavu sci-fi autora, tak to zpracuji, ale takhle je pro mě ona zkušenost k ničemu.

Čím se tedy mohu jako čerstvá šedesátnice vám – spisovatelům workoholikům – pochlubit? Mám stále chuť na sladké, blbě spím a momentálně kulhám. Tedy doufám, že je to jen dočasně. Berte to jako omluvu, že se v dohledné době nevydám ani do Hradce ani do Pardubic mezi vás, ačkoli bych velmi ráda. Jsem ale s vámi spojena neviditelným vláknem, které se zcela jistě nepřetrhne několika mými absencemi.

Píši bez předem dané osnovy tak, jak slina na jazyk přijde. Až mě trochu zaskočilo, jak důvěrně jsem své řádky pojala. Jsem ale přesvědčena o tom, že nejen literaturou živ je člověk, zvláště v některých úsecích života, a určitě není na závalu nabrat ze soukromého a osobního soudku, pokud máme odvahu. Možná pak lépe porozumíme i samotné literatuře, neboť zrcadlí náš život.

Budu se kdykoli těšit, přátelé, na setkání s vámi.

Jana Bednářová

Přimlouvání

(Když ke mně mluví Bůh)

za tebou jdu
kamkoli půjdeš
i kdybych prochodil svět
ve tvém stínu
nepřestanu
dotýkat se ramene
zahřívat tě dechem
neboť taková byla úmluva

kolika myšlenkami
se ti vemlouvám
než zaslechneš
kolika náznaky a náhodami
projdeš

než v listech javorů
naladím nebeskou loutnu

shlédni do mlhy
utkané z lidských vášní
slunce
kdo tuší
aniž by je viděl?

oblékám tě
zelení trávy
vůní čerstvé hlíny
drobnými květy pláňky v poli
neboť košatí život
právě teď
na tomto místě

když nevidíš cestu
voláš mě
ještě hřeje
kam hlavu pokládáš
i tvůj navždy ztracený vlas

nepřijde
kdo by ulehl
na tvé místo

zavedl jsem tě
na příkrou mez
padala mlha
a drobný déšť
stačila zahlédnout trávu
slehlou od kopýtek laní
tady chci žít
řeklas a vztáhlas dlaně

dal jsem ti růžová rána
široko otevřená do kraje
na operačním stole
jsem s tebou
vedu ruce
a skalpel
krev chytám
neboť jsi křehká nádoba
zvon
který se už zítra
naplno rozezní

po hlase
anděl tě poznal
když smrt udeřila
blízko
jak děti umí
modlila ses
vezmi si – mě

sněhem jsem zasypal zemi
devítileté děvčátko
a černé boty patřící nebožtíkovi
ani ledový vítr nevzal
volání po tátovi

podívej se do očí
dítěti
vidíš
jak svět se scvrknul
aby vzápětí rozláhl křídla
stará duše
na okraji duhovky
hluboce modrá

noc byla plná sametu
a čas po troškách upíjel z tmy
když sledovalas mraky
jak měsíčním světlem
plují
a pak se to stalo -
zahlédlas zasněnou tvář
dívající se
na hemžení tam dole
na okamžik setkaly se
oči
moje a ty tvoje

na těle kapičky vody
a drsný ručník rázem vlhký
než pověsíš jej
na topení

dívá se
z mokrých skvrn
mužným pohledem anděla...
dříve jsi ho neviděla?

ptala ses
na bolest
kterou neztiší lék

jednoho dne
nezůstane než kmen
a suché větve paže
stín vydechneš daleko
abys překryla sotva uchycené pláňky
zrozené ze semínek
a slzavé vody

kdyby ti ublížili s úmyslem
vybírej slova
jak zrnka z písku
a každé potěžkej
než hodíš
zůstaň jaká jsi
vždyť takovou hlínu
jsem hnětl

LITERÁRNÍ ČÁST

VÁCLAV KREJČÍK

HALUZE

1.

Zrající víno
sklidil jsem tě předčasně
teď pět let zima

2.

Vrávorám parky
kde lampy ztratily lesk
zažloutne i sníh

3.

Slunce uteklo
tvé straně barikády
léto prosněží

4.

Lapený měsíc
kličkuje lučním přítmím
ráno mě smyješ

5.

Ochutnám tvůj pot
než prvně vydechneme
vraťme si křídla

6.

Klobouk předjaří
rosí nám naše čela
nebudeš ladem

7.

Nech si svůj úsměv
provanula vagonem
hořká chuť léta

8.

Cesty bez klíček
sjednotí různé konce
ticho zatleská

9.

Zčernala pole
zakouřené vesnice
šlukují uhlí

10.

Knihu bez hřbetu
každou rád si otevřu
a víckrát nečtu

11.

Divokou loukou
kámen líbá podrážky
koukám do hvězd

VÁCLAV FRANČ

NÁVRAT ZTRACENÉHO SYNA

Autobus zastavil na zastávce. Dveře se otevřely a vystoupil osamocený pasažér. František Vencl. Letmo přehlédl květnovou přírodu, a zatímco autobus odstartoval na další pouť, vydal se i on svým směrem. Zastávka byla nad Újezdem, a tak musel projít celou vesnicí, než odbočil na Bystřici. Večer byl májový, jen větřík svlažoval obnažené venkovany, využívající páteční podvečer k zušlechtění zahrádek a okrasných keřů před domky.

„Dobrý den,“ zdravil a připadal si, jako by tu šel naposledy kdysi dávno. Přitom uběhl jeden jediný týden. Týden ve městě, které mu dalo práci, ale vzalo vesnici, kraj a lidi.

„Budeš to mít lepší,“ radila máma. „Když ti nabízejí byt, tak ber. Copak přes léto to ještě jde, ale v zimě,“ mávla rukou, „když padne sníh, cesta je samá klouzačka, abys chodil pěšky, nebo se na kole ještě zmrzačíš. A na autobus je to pořádný kus cesty!“

Na jednu stranu se do města těšil. Oslovilo jej, nabídko nové přátele, ale taky uvěznilo a vzalo pocit volnosti patřící klukovským létům, když otevřel dveře domku a vyběhl ven, do přírody. Byl při neopakovatelném zázraku mládí, nespoután bariérami panelových bloků, křižovatek a podchodů. Po letech se i práce na zahrádce, často vykonávaná s nechutí a odmlouváním, nezdála tak hrozná. Jak rád by hodil pracovní starosti za hlavu, ruku zabořil do čerstvě zkyprěné půdy a nasál vůni čerstvě pokosené louky.

Míjel školu. Dvě desítky let jsou pryč, když do budovy k neznámé paní učitelce vstupoval poprvé.

„Hlavně aby sis nesedl s tím uličníkem Plecháčem,“ strachovala se máma. Najednou se otevřely dveře, kde se vzal, tu se vzal Plecháč a rovnou k Fandovi.

Školní budova mu připadala tenkrát neskutečně ohromná, mnohem větší než dětské sny a paní učitelka nejchytřejší bytost na světě. Nedávno svoji učitelku navštívil. Už neskrývá šediny, šourá se podél zdi a hledá své ovečky, které se nenávratně rozprchly do města. Když přišel do třídy, připadala mu malinkatá jako makety velkých letadel. Nemohl uvěřit, že by kdy seděl v takové lavici, že by do ní vtěsňal dlouhé nohy. Tabule visela směšně nízko a stropy byly na dosah ruky. Ve dveřích se raději sehnul. Stačilo dvacet let.

Na křižovatce odbočil doprava. Chodíval zde denně, vlastně ještě docela nedávno. Zná tady každý kámen a to není fráze. Vracel se po ní s prvními písmenky ve slabikáři, vyprávěl cestičky k domovu historky jinošských let. Kdyby mohla vyprávět odřená kolena po bourácích na kole...

Autá tudy jezdívala výjimečně, a tak se vylekal, když za ním zpomalilo auto.

„Chceš vzít?“ řidič otevřel boční dvířka s reklamou újezdského družstva. Fanda muže neznal, což po sloučení družstva do většího celku nebylo nic zvláštního. Vzpomněl si, jak mu doma nakazovali, aby nejezdil s cizími lidmi. Chodil do první, možná do druhé třídy, když jej vojáci chtěli naložit. Odmítl a šlapal dál po svých. Jenže tentokrát pospíchal k autu.

„Sedej,“ vyzval jej řidič s čtyřicítkou na krku. „Kam to bude?“

„Jenom kousek, do Bystřice.“

„Do Bystřice?“ zamyslel se muž. „Ale... tam já nejedu, já jedu na Lhotu a potom...“

„Tak to musíte přes Bystřici!“

„Počkej, je přece Újezd a pak hned Lhota, mezi tím... nic,“ snažil se řidič přesvědčit Fandu.

„Ale je, uvidíte!“

Necelé dva kilometry jízdy uběhly rychle. Favorit klouzal po asfaltu, kolem se vypínala tráva na špičky, les šuměl a snášejíci se podvečer si stlal na západě ve zbytcích červenavého prstence slunce.

„No jo, jezdím tady půl roku, a nikdy jsem si nevšimnul,“ provinile přiznal řidič. „Kde mám zastavit?“

„Třeba tady na návsi,“ řekl Fanda.

„To je pěkná díra, co? Pár baráků a lišky tady dávaj dobrou noc.“

„To víte, žádný velkoměsto,“ loučil se s taxíkem, než vůz zmizel za zatáčkou.

„A já, návrat ztraceného syna,“ poznamenala stará Šádková, postávající na kus řeči u plotu s paní Jánskou.

Pozdravil. Chtěl se zastavit na kus řeči, podělit se o nové dojmy, nový domov. Protože všude okolo viděl známé tváře

„Tak co, Fanoušku, jak se ti líbí ve městě?“

Znali jej od malička. Malý Fanoušek. Zůstalo mu to i teď, když se blížil ke třicítce. Ve chvíli pochopil, že tam ve městě má byt, časem si najde ženu, přijdou děti, ale kořeny, hluboké kořeny, vyrůstají právě tady. V místech, kam se může vrátit, až se začne bortit představa o světě, kam se může přijít podělit o radosti a vylít hoře starostí. Tam, kde sídlí dosud neposkvrněná příroda, kde u splavu teče průzračná voda a dole pod jezem šplouchají pstruzi, kde na loukách kličkují zajáci a v podvečer vycházejí na pastvu srny. Tady vždycky bude malým Fanouškem, i kdyby měl vousy až na zem. Tady nezestárne, a pokud bude žít, budou s ním žít všichni ti haštěřiví Roubalové a Maternové, opíjející se Ladin, Marie Šádková, Mireček Jánský, Venca Pařízek. Doubkovi, Jana Roubalová, dneska už vlastně Maternová. S ním budou žít i ti, které dávno vyprovodili na poslední cestu. Budou žít v Újezdě, ve Lhotě a v Bystřici.

Litoval, že se všechny historiky zapomenou, ztratí se, rozutečou se. Umínil si, že sedne a všechno, co zažil nebo slyšel vyprávět, sepíše. Žádná kronika ani sta-

tistika, ale výpověď doby. Slíbil si to na návsi, když uviděl starou třešň v květu, zahradu a rodné stavení.

Na lavičce před domkem seděla máma Venclová: „Tak jsi přece jen přijel. Už jsem myslela, že se tě nedočkám.“

Šel právě včas. Začalo se šeřit a v Bystřici dávají přece lišky dobrou noc.

MIROSLAV KUBÍČEK

zatímco příroda přidává unikat ze vzpomínek

divný svět dneška
v dychtivém zalknutí spěchá
zatímco příroda netvoří k beznaději
přicházíme jako z dálky
krajinou tvárných tvarů

záladné city nás ubírají
svědění vzpomínek dráždí
marná mantra jak balvan
stále nové vzpomínky
zakuklí se

spící déšť má tvar
vírný vítr má tvar
hlučná hlína má tvar
nebeský azur má tvar
nelenost v zeleni má tvar
žiloví kamenů má tvar
voděnka vod má tvar
hluk bubnů má tvar
čichat člověčinu má tvar
mlčící slovo má tvar
den denně tvoří tvar
každý tvor má tvar

milé chvíle bílé sváteční
s blouznivou nespavostí
udržet skoro na niti
magickou lásku k životu
teplí jak lunní dotek

před námi vždycky zítřek
úžas je v bezpečí touhy
třebas o holi nad propastí
vábné vábení opět se vproudí
chlebnými slovy nasytí

přemožen globálním hučením
plaše tuším
postávám s prosíkem
o něžný dotek tvarosloví
zatímco příroda přidává
všem tvarům duši

ALŽBĚTA HUBÁLKOVÁ

PŘÍBĚH SLEPÉ BÁRY

Ve služebně městské policie byl momentálně klid. Velitel Jan Bureš, pohledný čtyřicátník s knírkem, seděl zadumaný u počítače. Strážníci Petr Suk a David Landa vyjeli služebním vozem do terénu. Nerozluční partáci, spolehliví kluci, podstatně mladší než on. Po jejich odjezdu propustil s důrazným varováním dva pubertáky, frajírky, co si myslí, že jim patří svět... Bureš si promnul unavené oči. Poslední dvě noci bylo celkem rušno. Opilecká manželská hádka s ubližením na zdraví, výtržnictví, tři vloupání... Jako by lidé ztráceli veškerou soudnost.

Do ticha zadrnčel telefon.

„Městská policie Česovír, velitel Bureš.“

„Pane veliteli, omlouvám se, jestli ruším, ale hlásím nález,“ ozval se ze sluchátka starší mužský hlas. „Asi kilometr za městem, u železného mostku směrem na Muchov, leží za silnicí v rigolu vyschlého potoka, pes. Žije, ale na volání nereaguje. Jestli ho srazilo auto, nevím. Jeďte se tam podívat, určitě potřebuje pomoc,“ spěšně vychrlil muž a zavěsil.

„Sakra,“ zaklel Bureš a zhoupł se na židli. I s těmi zvířaty jako by se roztrhl pytel. Za poslední měsíc je to už třetí zatoulaný pes,“ pomyslel si a rukou si pročísł vlnité vlasy. Vstal a vpil se pohledem do orientační mapy, visící na stěně. Popis místa souhlasil, patřilo do jejich rajonu. Radost z toho neměl, vyplývaly z toho starosti navíc. Není-li známý majitel, vydaje s tím spojené hradí město. Co se dá dělat, povzddechl si, zavolá strážníkům, aby se tam zajeli podívat, papír k odchytu mají.

Jeho sdělení o akci „pes“ do vysílačky bylo jasné a stručné.

„Ano, rozumíme, šéfe. Jedeme tam.“ Petr Suk, o hlavu menší než Landa, ale s vymakanými svaly, ukončil hovor a zatvářil se kysele a zavrčel: „Člověče, na takové kraviny mám zrovna tak náladu.“

„Taky jsem myslel, že strávíme čas s lepší společností, ale hláška je hláška, musí se řešit,“ řekl urostlý klidás Landa. „Budme rádi, že se nejedná o divočáka.“ Uchechtl se a volantem stočil auto na vedlejší silnici.

Po krátkém hledání psa našli. Ležel opodál, pod úrovní silnice, v mělké prohlubni vyschlého potoka. Až když se přiblížili, zjistili, že jde o fenku, dlouhosrstou kolii zlatobílé barvy. Hlavu měla položenou na předních tlapkách, oči zavřené, ale dech byl normální, klidný. Na jejich příchod nereagovala.

„Snad nás nepokouše, kolie nebývají agresivní,“ prohodil tiše David, který o psech něco málo věděl. Natáhl k ní ruku. Nereagovala. Pohládl jí po srsti. Teprve nyní pozvedla hlavu a otevřela oči. Pohled v nich jim připadal žalostně prosící.

„Nevypadá zraněná. Rozhodně nemá žádné tržné rány,“ prohlásil David, když opatrně prozkoumával její tělo. A srst má dobře udržovanou.“

Petr k němu podřepł. „Ale může mít něco s páteří nebo zlomeninu. Co ty víš.“

„To si nemyslím, chovala by se jinak. Je záhada, proč tu tak leží.“ David bezradně rozhodil ruce.

„Třeba je jen vysílená, kdo ví, co ji potkalo. My to nevyřešíme. Přinesu deku,“ ukončil debatu Petr a škrabal se po svahu k autu.

Šetrně pod kolii vsunuli pokrývku a stejně šetrně zvíře odnesli nahoru a položili na zadní sedadlo vozidla. Jejich rozhovor o dalším postupu s apatickou kolii přerušil Burešův hlas: „Hoši, jaká je situace, našli jste psa?“

„Našli, šéfe, máme ho ve voze. Ale není to pes, ale fenka kolie,“ upřesnil Landa.

„Kolie...? Hrome, kvůli ní volám. Zástupce mi říkal, že telefonovala nějaká studentka z Prahy. Prý se její babičce z Česovíru ztratila fena, dlouhosrstá kolie zlatobílé barvy. Napadlo mě, jestli třeba nález a ztráta spolu nějak nesouvisejí. Ne, že bych věřil na náhody. Co mi na to řeknete?“

Ve vysílače nastalo ticho. Pohledy strážníků se zaměřily na zadní sedadlo. Po minutce Suk plácl Landu do ramena a se zářivým úsměvem vztyčil palec u ruky.

„Veliteli, bude to zřejmě ona. Popis sedí, přesně takovou kolii jsme našli.“

„Super, kluci. Dvě mouchy jednou ranou. Takže ji odvezte přímo majitelce. U té si to pochopitelně ještě ověřte. A teď si piště adresu...“

Bureš ukončil rozhovor a tvářil se spokojeně. Tak to bychom měli. Ťukl tužkou do desky stolu a šel do vedlejší místnosti postavit vodu na kávu.

Landa zastavil služební vůz před domkem pani Malé. Suk nesl v náruči nebránící se apatickou kolii. Landa zazvonil u dveří. Vyšla starší drobná pani s vlasy bílými jako sníh. Když spatřila kolii, vztáhla k ní ruce, ale vzápětí jí klesly k tělu. Vylekanýma očima tékala z jednoho strážníka na druhého. „Je zraněná?“ zeptala se tiše a rty se jí zachvěly.

Když záporně zavrtěli hlavou, ženiny oči rázem ožily. „Našli jste moji zlatou zatoulanou holku. Bože můj, Barča se mi vrátila. Ani nevíte, jakou jste mi udělali radost. Ale pojďte dál, uložíme ji do jejího pelíšku na pohovce,“ zvala je dovnitř. Byla rozrušená, každou chvíli svoji psí družku hladila.

„Tak vy jste ji našli... Kdyby jí něco bylo, do smrti bych si to vyčítala. Byla to moje chyba, neměla jsem ji hned po odchodu vnučky Klárky pustit ven. Víte, ona na ní přímo visí, asi se rozběhla po její stopě. Nežli jsem se za ní vydala, byla pryč, Inu, starou ženskou už ledacos nenapadne,“ vyprávěla.

„Paní Malá, Bára povrchová zranění nemá, přesto by měla...“

„To bude dobré, chlapče,“ přerušila Landu drobná bělovlasá žena, „ona je Baruška chytrá. Jen počkejte, až zjistí, že je doma.“

Strážníci na sebe nechápavě pohlédli. Landa si rozpačitě přešel dlaní po mechovém sestříhu na hlavě. Ale paní Malá už přistrčila k fence misku s vodou. Hladila ji a hovořila k ní jako k malému dítěti. Kolie začala hltavě pít. Pak se snažila postavit na nohy, což se jí nakonec podařilo. Zavětrila a počala se lísat

ke své paní. Horlivě jí olizovala ruce i vrásčitou tvář. Nesmírná radost se projevila v každém jejím pohybu.

„Poznala mě Baruška. Já to věděla. Víte, chlapci, ona je chuděrka slepá a hluchá, ale čich jí, zaplať pánbůh, ještě slouží.“

Překvapeným strážníkům nyní celý případ zapadal do sebe, jako ozubená kolečka v hodinkách. Proto ten zvláštní smutný výraz v očích, proto ta apatická reakce.

Osud hendikepované kolie mladíky zaujal. Nežli se rozloučili se šťastnou majitelkou, vyslechli si vyprávění, že Bára, co by štěně, při výbuchu silvestrovské petardy oslepla a ohluchla. Její majitelé ji pak odložili do psího útulku. Pani Málá se tam s Klárkou chodily dívat a nosily pejskům pamlsky. Baruška jim padla do oka a ona k nim také přilnula. Za čas si ji po dohodě s vedoucím vzaly domů a už je s nimi pátý rok.

„Člověče, štvála mě ta akce, ale teď z toho mám fakt krásnej pocit,“ řekl Suk Landovi, když nasedli do auta.

„A víš, že já taky. A před tou kolií smekám,“ usmál se David, otočil klíčkem a nastartoval.

LIBUŠE MATYSÍKOVÁ

Čas trampa

Jdu snít... Mým ložem je palouk
Otevřený svět

Přijímám náruč neznámou
s tajenkou schovanou do spacáku

Čekej, čekej... Červánkové svítání
Příběh nemůže být celý neznámý
Vždyť hledám štěstí

zvonky zvonkoher však nezněly

Čím je nám brzké svítání
Příběh palouku není celý
Chybí i vzdálená poznání
s mocnými mantrami dění

A k ránu všechno je jedna lest
Můj otisk v palouku může splést

Vandr

Jsem život
nepopsaná hádanka
běžím koloběhem roku

Jsem otazník
ročního období
pořád stejné a přece jiné

Jsem tulákem
nádherných území
nacházím se i ztrácím

Můj život je jeden vandr
tak sladký
jako cukrkandl

Maruška

Maruško, nezakopni!

Dlažky na chodbě v přízemí jsou vlhké a kluzké. Na pootevřeném okně v chodbě bzučí moucha. Poslední moucha letošního podzimu. Pod teplým dechem se sklo na okně měkce orosí a někde v hloubce tichého mozku se objeví varovná babiččina věta: „Moucha je fuj.“

Natažený prst se okamžitě poslušně příkrčí, moucha leze po skle dál, mátožná studeným vzduchem a smutně bzučí. Dvě ruce, měkké a baculaté jako bochánky sýra, tisknou zábradlí, které chladí a zebe stejně jako sklo na chodbě. Na dvorku do kanálu teče mýdlová voda. Pára stoupá až k pootevřenému oknu, vlhce páchne a sráží se na skle do studených kapiček. Za domem a dvorem je už jen šedivý průchod. Tam už končí svět. Za kamenným obloukem průchodu je stejné šero jako teď na podzim na dvorku. Jenže tam se nesmí. Je tam mnohem víc neznámých zvuků. Ty zvuky třeští, řinčí, duní, nebo naopak jasně kvílí, bzučí a ječí. Jde z nich strach.

Za průjezdem končí svět. Končí tam dvorek s kanálem a mýdlovou vodou. Je neznámý a nepřátelský. Výlet do neznáma, do světa zvuků, se konal jen jednou. Marušku už bolí nohy a babičku ruce, jak ze všech sil vleče k cíli svůj přívazek a skoro dětsky škemrá: „Maruško pooojd.“ Od té doby už nic. Ti cizí lidé v pokoji co měl víc oken než celý jejich byt dohromady, se na Marušku dívali, něco říkali, ale nebylo jim rozumět. A Maruška vidí, že ani babička jim asi nerozumí. Velká paní s obličejem namalovaným jako panenka se proto k babičce naklání a opakuje pomalu: „Máte to jistě, rozumíte mi? Zůstane u vás, ona ji nechce už ani vidět.“

Naštěstí se už nekonal žádný další výlet na konec světa. Je tu jen dům, vlídné bezpečí, ticho, studené dlažky na chodbě a oprýskané zdi. Nakonec dvůr s lavičkou a hlavně babička. V přízemí za oknem jednoho bytu se pohne záclonka. Květinový vzorek se vztekle zavlní. Vykoukne kus růžového županu a cizí šedivý obličej s liščíma očima. A ví, že babička se lišek bojí.

„Maruško, jde se domu, nastydneš.“

Dlaždice na chodbě se zas zlomyslně lesknou. Na každý krok je potřeba mít kus rovnováhy. Dveřmi na chodbu se protáhl růžový župan a šedivý obličej s liščíma očima. Maruška už ví, že tady liška vždycky číhá.

„Víte, že včera byla zase na chodbě upatlaná zeď? Kdo to udělal? Já asi? Prosím vás, máte tuhle starost zapotřebí? Ve vašem věku?“ Už tak dost kulatá záda se ještě víc nahrbí jako před ránou. Babička se opravdu lišek bojí.

Na stěně potichu tikají hodiny. Modrý plamínek olizuje konvici otlučené dno. Za chvíli už poklička tancuje, voda vyšpláchne a zaklokotá. Masná oka na talíři mezitím pomalu stydnou.

„Proč nepapáš, Maruško? Je ti to líto, vid.“

Velké oči ale udiveně pozorují stejně velký játrový knedlík, jak před lžící mrštně uskakuje a nechá za sebou na ubruse mastnou kluzkou stopu. Obrovské kostkované bačkory se rychle přišourají. Babička se snaží zakrýt tu nepříjemnost. Hadr zasvíští po igelitovém ubruse stejně, jako ta liška v růžovém županu co syčí a prská: „Šss, pšš, umatlaná zeď, proč se ssssstaráte?“

Podzimní moucha v okně na chodbě se už asi schovala za záclonu a zřejmě tam dobzuká k mušimu konci. Teď na podzim se brzo stmívá. Stará kukačka v hodinách na zdi dřevěně zaskřehotá a zároveň s ní se rozsvítí modrá obrazovka. Zlý vlk, dneska stejně jako včera marně honí mrštného zajíce, nebo velký králík tahá malého z klobouku za uši. Klímající babička se v křesle zavrtí a ze spaní mlaskne. Pomalu se probírá ze spánku, tápe kuchyní zakrýt okna hustým tmavým závěsem. Podzimní a zimní večery jsou dlouhé, je lepší jít spát.

„Nechceš jít hajat, Maruško?“

Drobné dlaně pečlivě natřesou dva strakaté polštáře, andělíček na zdi k tomu udiveně kulí do šera velké modré telecí oči. Andělíčku, můj strážníčku, opatruj mi mou dušičku. Drobná záda se pod flanelovou noční košilí namáhavě vzpínají, když žena opatrně a láskyplně se skoro zapomenutým citem mateřství převléká do pyžama a ukládá ke spánku to napuchlé dvacetileté tělo, které je s každým dnem těžší a těžší.

ZDENKA LÍBALOVÁ

Do zděných hrodek
svých otrlých srdcí
pochováváme soucit
a nosíme mu
věnce zášti -
nelásky k lidem
ke světu
a k sobě

Záchvěvy lidskosti ustávají
a křivka života
se vyrovnává
mění se
v napjatou strunu smrti
a ego
milující sama sebe
opět vítězí

MARTIN VÍDENSKÝ

Bože, smiluj se!

Pravda a láska šly do řiti,
fízlové trůní u koryt.
V otroctví mění naše žití,
nezbývá, než se pomodlit.

Mimoň

Održen od reality,
s hlavou stále v oblacích,
po přechodu bouří skončil
v turbulentních rotacích.

Žabák na prameni

Nejvyšší šéf ANOfertu
to tu všechno válčuje.
Živnostníčky poslal k čertu
a sám sebe kmotruje.

PUBLICISTIKA

VÝSTUP NA STOLOVOU HORU A DALŠÍ ZAJÍMAVOSTI Z JIŽNÍ AFRIKY

Když jsem coby voják socialistické Československé lidové armády stál na vrcholu Stolové hory v Pavlovských vrších, díval se do nedalekého Rakouska, kam nám byl vstup zapovězen, a společně s dalšími vojáky zaháněl prstem na mapě imperialistické agresory zpátky od našich hranic do nedalekého městečka Laya an der Thaya, nejdnou jsem pomyslel na mnohem slavnější jmenovkyni téhle hory na samém jižním cípu Afriky. Její obraz se mi rýsoval v myslí společně s její menší sousedkou, Lví hlavou, jak jsem si je obě pamatoval ještě z učebnice zeměpisu ze školních let. Přišlo mi vřdycky líto, když jsem pomyslel, že tuhle zázračnou horu nejspíš nikdy nespatřím a asi ani nikdy nestanu na jejím plochem temeni, jak jsem tehdy roku 1973 stál na vrcholu pavlovského kopce, který byl před dávnými časy mělčinou třetihorního moře zaplavujícího moravské pláně.

Od té doby však uběhly desítky let a můj dávný, téměř dětský sen se zničehonic naplnil.

Po docela strastiplném výstupu pro turisty sice poněkud upravenou, ale i tak nepředstavitelně strmou jihoafrickou stezkou jsem se doslova probil k vrcholu hory svého mládí a na vlastní oči se přesvědčil, že je skutečně plochá, doslova jako stůl. Na 7 kilometrech délky je převýšení mezi nejvyšším a nejnižším bodem vrcholové pláně pouhých 7 metrů! Ale rovina sem, rovina tam – při výšce 1086 metrů, když stoupání začíná ve 250 metrech nad mořem, je to velice slušný

turistický výkon. A to mě ještě čekala zpáteční cesta, opepřená ještě pomocí hor neznalému kamarádovi, který sem vystoupal v obyčejných sandálech. I s mou pomocí mu to trvalo vyčerpávající tři hodiny plně stresů a obav, kdy upadne a zlomí si vaz.

Ale pohled shora na pod námi se rozkládající Kapské Město, skutečně ležící na mysu při samém pobřeží, stál za to. Dvouapůlmilionové město, sledující obrysy zálivu plného žraloků, se táhlo až k samému obzoru a ostrov uprostřed zálivu člověku přímo nabízel srovnání se sanfranciským Alcatrazem. Na tomto ostrově byl léta vězněn bojovník proti apartheidu Nelson Mandela, a stejně jako kolem Alcatrazu i tady vykonávali spolehlivou strážní službu žraloci. Díky jejich přítomnosti to měly stráže o poznání lehčí – nikdo prostě neměl šanci doplavat k asi dva kilometry vzdálenému pobřeží.

Při pohledu na jih byla na vzdáleném obzoru zřetelná hradba mraků, signalizující podle jednoho místního člověka asi 4000 kilometrů vzdálenou Antarktidu. Mohli jsme mu věřit nebo ne, ale určitě tam někde v dáli ležela pevnina, které se mé nohy ještě nedotkly.

Samotné Kapské Město je hezké a upravené, hyzděné jen černošskými slumy. Je pravda, že od konce apartheidu již tradičně suverénně vyhrává volby pročernošská strana, která sestavuje vládu a má i prezidenta, ale nic naplat – světem vládne ekonomika, a touhle mocí zde vládne 7,2% bělochů, k nimž se připojuje něco málo Indů a sem tam i nějaký míšenec. Ale 82% obyvatel zde tvoří černoši, na jihu náležející ke kmeni Hotentotů, jehož jménem naše populace tak často a ráda označuje lidi buď nevychované, nebo přímo duševně méněcenné. Tenhle u nás vžitý názor však můžeme označit za nepravdivý – vůbec nevypadají tak hloupě, alespoň ne ti, kteří žijí ve městě nebo na jeho okraji. Je ale fakt, že při návštěvách čtvrtí s koncentrovanými zábavními a oddechovými středisky, restauracemi a obchody jsme černé domorodce vidali především v roli obsluhujícího personálu.

Zajímavé bylo, že prakticky všichni příslušníci městské policie byli černoši, zatímco státní policie měla zase jen bílé příslušníky. Možné že to byla jen náhoda, ale během našeho pobytu jsme z tohoto pravidla nezaznamenali ani jedinou výjimku.

Jak jsme se dověděli, zdejším prezidentem je již dlouhá léta černoš, který má pouhé tři třídy základní školy a právě v době našeho pobytu se již potřicáté ženil – a ještě k tomu si bral holčinu z našeho pohledu pod zákonem. Podle tamních zákonů je mnohoženství povoleno pouze černým, ostatní rasy včetně míšenců a Indů smějí mít ženu jen jednu. Příšerná rasová diskriminace! Prezident je přitom i mezi svými soukmenovci silně neoblíben pro své korupční jednání a všichni chtějí, aby odstoupil. Což on samozřejmě nechce, a ve svém odporu je podporován svými politickými spojenci, kteří z něj profitují.

Černošy přeplněné slumy převážně z plechu a prázdných barelů jsou všude. Věvodí jim stavby stejného charakteru, pro jaké byl svého času českými médii

vláčen současný zlínský hejtman Jiří Čunek. Zdá se však, že místním tenhle stav prostě vyhovuje a obyvatelé považují své bydlení za mnohem luxusnější, než jsou okolní plechové domky.

Měli jsme možnost navštívit místní pěstitele vína. Jedním z vinařských latifundistů je i jeden z našich známých miliardářů (výjimečně to není místopředseda naší vlády), kterého však okolní vinaři pro jeho zpupnost nemají právě v lásce. Tamní víno je však skutečně kvalitní. Ochutnávky pokaždé stály za to, a co bylo nejzajímavější, hodně lahví, které jsem viděl na pultech, mělo na vinětách i překlad do češtiny, což značí, že se určitě vyváží i k nám.

Superatrakcí jižního cípu Afriky je samozřejmě Mys Dobré naděje, jehož návštěva je pro každého turistu doslova povinností. Kousek odtamtud najdeme dva památníky slavných Portugalců, Bartolomea Díaze a Vasco da Gamy. První z nich zde obrátil své lodě nazpět k severu roku 1491, když předtím nazval zdejší výspu Mys bouří, druhý z nich však plul dál, kolem nejjižnějšího cípu Afriky ležícího asi 200 km na východ, a jako první Evropan doplul až do Indie.

Kdyby zde Díaz tenkrát neotočil své lodě k návratu do Evropy, asi by dnes tenhle kousek pevniny nebyl ničím zajímavý. Pár set metrů do moře vyčnívající mys a dva pahorky by sotva běžného návštěvníka nějak zvlášť zaujaly – v okolí jsou mnohem krásnější skalnaté hory a z ochozu nedalekého majáku jsou zřetelně vidět v oceánu se míhající velryby a hejna žraloků. Ale pamětní tabule s nápisem jasně dokumentuje, že tu jsem správně, a mraky lidí, kteří se tu každý den scházejí, se mohou stejně jako já pochlubit, že stáli na břehu a představovali si slavné mořeplavce, jak otáčejí lodě a vracejí se do Portugalska, aby králi podali zprávu o svém objevu.

Kdo chce zažít setkání se žraloky v jejich světě, může si zaplatit ponor v oceánové kleci a pak se jimi nechat okukovat a s obavami sledovat, jak se pokoušejí překousnout kovové mříže a ochutnat ty zvláštní tvory, co se na ně zevnitř klece dívají. Bezpečnost klientů je však na prvním místě, paryby si mohou nechat zajít chuť a návštěvníci si jen s mírným mrazením můžou říkat – co kdyby...

O to zajímavější a určitě nebezpečné je setkání s kolonií tučňáků. Osobně jsem se docela divil, že to hejno nevelkých ptáků s roztaženými nefunkčními křídly už dávno svým typickým kolébavým krokem neodpochovalo někam jinam, kde na ně nebudou zírat a při všech jejich soukromých úkonech je doslova šmírovat stovky cizích očí. Ale jim to asi nevadí. Díky nim zde vyrostlo celé městečko stánků a restaurací, živící desítky příslušníků místní lidské populace. Tučňáci jsou samozřejmě přísně chráněni zákonem, a za ta léta to určitě stačili pochopit. Občas si proto zajdou do lidského městečka, aby se tam procházeli mezi lidmi, sem tam některého troufalce, který si chtěl pohladit jejich černý fráček, bolestivě klovlí nebo si otevřenými dveřmi zašli do kuchyně některého z domů,

obratným zobákem otevřeli lednici a něco chutného z ní ukradli. Když mají smůlu a paní domu je vyžene koštětem ven, za chvíli se zase vrátí, aby loupež dokončili.

Co je na Kapském Městě špatné, je mimořádně vysoká kriminalita. Bylo nám doporučováno chodit jen ve skupinách a jen centrem města, kde je hodně policistů a tudíž relativně bezpečno. Po Sao Paulu a Johannesburgu má totiž tohle město nejvyšší kriminalitu na světě. Zabití některého z policistů není nic výjimečného, a za poslední léta má policie stovky mrtvých. Být tu policistou je nepochybně to nejnebezpečnější povolání.

Napadlo nás, že bychom se mohli pokusit zkontaktovat největšího propagátora naší země v Jižní Africe, a to svými přímo jánošíkovskými činy proslaveného Radovana Krejčíře, ale náš návrh se u průvodce, který to jméno znal, vůbec nsetkal s pochopením. Škoda, možná by tohle setkání bylo zlatým hřebem našeho pobytu v téhle zajímavé zemi, které tak dlouho vládl apartheid. Ještě před několika lety by tu každý z nás dostal přiděleného jednoho ze zdejších občanů tmavé pleti jako osobního sluhu, ale bez téhle vymoženosti jsme se již museli obejít. Podle zákonů zde sice již rasismus nevládne, ale ve vzduchu bylo přímo cítit, že tu žádná láska mezi bílými a černými nekvete. Zákonem je sice vynucena jakási vzájemná tolerance, projevující se v praxi jako nucená nevšimavost, ale o rovnosti vztahů se v žádném případě mluvit nedá a asi to jiné nebude ani v budoucnu. Dověděli jsme se, že podle údajů finančních úřadů tu platí daně jen asi 5% obyvatel – to u nás je na tom stát ještě až moc dobře! A to má, prosím Jihoafrická republika nejvyšší hrubý domácí produkt v celé Africe. Vůbec si neumím představit státy, jako třeba Gabun nebo Niger...

Vládne tu angličtina, i když je zde oficiálně 35 jazyků včetně silně přetvarované vlámsčiny, jmenované jako boerština nebo častěji afrikaans. Ale to už je jiná záležitost a lidé se zde dnes rozdělují podle jiných kritérií, než jaká platila před více než 100 lety, kdy zemi obsadila armáda Velké Británie a zde absolvoval jeden ze svých vojenských křtů budoucí premiér Velké Británie sir Winston Churchill.

Když jsme odlétali z letiště tohoto zajímavého města, bylo nám docela líto, že náš pobyt byl tak krátký, i když jsme v podstatě viděli všechno, co v tomhle cípu Afriky stojí za spatření.

Miroslav Skačáni, duben 2017

- **Poezie, kterou nepřečteme do třiceti, nás už příliš neoslovuje.**
- **Stojí za tím, co nenapsal.**

AFORISMY FRANTIŠKA UHRA

PARDUBICKÉ STRÍPKY – dokončení z č. 48

VÍTĚZKA IV. kategorie

KATEŘINA CHARVÁTOVÁ

Gymnázium Boženy Němcové Hradec Králové

NIKDO NENÍ PORAŽENÝ

Sličné víly pohybuující se ladně jako letící labuť. Paprsky světla dopadající na jejich bělostné sukně, připomínající plátky růže. Oči hledící zamyšleně do dále. Paže připomínající vánek. Jak velký sen může vzniknout z obrazu visícího nad starou komodou v nepoužívané zaprášené místnosti babiččina domu?

Když jsem cupitala za ruku s maminkou poprvé do školy, nic mi nestálo v cestě. Byla jsem přesvědčena, že jednoho krásného dne se jistojistě stanu baletkou. Baculaté maličké nožky vykukující zpod růžové sukénky. Ruce ověšené desítkami barevných koráلكových náramků. Dva culíčky trčící do stran. V mé hlavě mě dělila od ideálu z obrazu jen pouhá ladná pirueta. Pilně jsem ji několikrát denně cvičila, ale neobešlo se to bez pádů, pláče nad rozbitým kolenem a posměchu přihlízejících dětí. Dny ubíhaly, první školní den se blížil a já pomalu zjišťovala, že vše není takové, jakým se to zdá být. Začala jsem si uvědomovat, že vypadám spíše směšně.

Chvilé strávené uváděním svého snu ve skutečnost jsem postupně začala nahrazovat jeho nanášením na papír. Mými nejlepšími přáteli se stali štětec, vodovky a skicák. Fantazie mě provázela mým každodenním životem. Už to nebyla jen vidina budoucího povolání, postupně se z toho stala spleť příběhů smyšlených postav a míst, které dohromady tvořily celý svět. Z veselé malé holčičky se stala dívka schovaná ve svém vlastním vzdušném zámku.

Získala jsem si kamarády, se kterými jsem si užila spoustu legrace, ale nikdy jsem jim nedovolila nahlédnout za roušku mých nejtajnějších snů. Občas se stalo, že jsem udělala něco, co je rozesmálo. Obzvláště předvádění výrazů obličeje ostatních mi šlo skvěle. Přišla jsem na to, že mi vlastně nevadí, když se smějí, neboť se mi nevysmívají, ale smějí se mi. V tom je obrovský rozdíl. Pořád jsem však nedokázala pochopit, na co je dobré umět lidi rozesmát, a moje utkvělá představa baletky mě stále pronásledovala. Čím jsem byla starší, tím více mě okouzlovalo Labutí jezero. Ta mystika hudby spojené s tancem mě uchvacovala.

Jednoho dne jsme se vydali navštívit mého malého bratrance, který byl již dlouhou dobu nemocný. Maminka říkala, že potřebuje nějak rozptýlit, a tak jsem si vzala na pomoc loutky vyrobené z papíru, zářící desítkami barev. Tom nám nejprve nevěnoval pozornost a dál zasněně koukal do stropu, ale když jsem začala

s mým malým představením, opřel se o polštář a posadil se. Žádné řeči mě nedovedly úplně přesvědčit, že dělám správnou věc. Někdo to ale přece jen dokázal. Tomíkovi rozzářené oči a ruměncem na dřívě zesinalé tváři, ten úsměv, který jako by rozsvítil celou místnost... Poprvé v životě jsem na sebe byla opravdu pyšná. Ten okamžik byl nezapomenutelný a tak úžasný, že jsem ho chtěla prožít znovu.

Při jízdě autem do nemocnice, kde mi měli vyšetřit zlomenou nohu, jsem pozorovala padající červené a žluté listy, které mi v tuto chvíli připadaly spíše hnědé. Možná za to mohla moje pochmurná nálada a tendence přizpůsobovat k ní to, jak vnímám atmosféru prostředí. Vzpomínala jsem, jak jsem je jako malá vyhazovala vysoko nad hlavu a pozorovala, jak se točí, když padají dolů. Jak jsem radostně probíhala vrstvami listů, které již spadaly... Ten den jsem spadla do hluboké melancholie.

Pestrobarevná výmalba na chodbách mi připadala příliš kontrastní s tím, co se děje za jejími dveřmi. Nebyla jsem tolik smutná z toho, že nebudu moci celý měsíc nic dělat, ale spíše na mě padla tíha prostředí. Když už jsem na vypůjčených berlích s podporou rodičů zdolávala vzdálenost mezi dveřmi ordinace a našim autem, potkali jsme zvláštní skupinu lidí. Nemocniční klauny. Zvláštní, že jsem do té doby měla klauny spojené spíše se strachem než s radostí. Nikdy se mi nijak zvlášť nelíbili. Ale dnes to bylo jiné; i přesto, že jsem se už v té době cítila na klauny velká, mě rozesmáli. Poslouchali, zda mi správně dýchá noha, potukávali na sádru a vynášeli o mé zlomené noze prapodivné doktorské úsudky.

Uvědomila jsem si, co tehdy pro mě až dosud neznámý pojem nemocniční klaun znamená. Nemocniční klaun je osoba, která dokáže rázem proměnit pochmurnou napjatou atmosféru v radost. Nemocniční klaun je osoba, která rozzáří dětský obličej šťastným úsměvem. Nemocniční klaun je osoba, kterou bych se jednoho dne chtěla stát.

Po ukončení školy a složení několika zkoušek konečně nadešel okamžik, na který jsem se tak dlouho těšila... Můj první den, kdy jako nemocniční klaun budu rozdávat úsměv. Byla jsem napjatá, nervózní a bála jsem se, jak vše dopadne. Myslela jsem si, že když přijdu do místnosti plné nemocných dětí, zapomenu na vše, jak lidi rozesmát... Ihned poté, co se otevřely dveře, jsem zjistila, že moje obavy byly zbytečné, dychtivé pohledy mě přinutily k úsměvu. Začala jsem dělat svou práci. Cítila jsem se, jako bych konečně mohla rozprostřít svá křídla a vzlétnout... Úsměvy i rozzářené pohledy byly tou největší odměnou.

Nakonec se mi můj sen splnil. Neprohrála jsem, i když jsem se nestala baletkou, jak jsem si dlouhou dobu přála, pouze se změnila podoba toho, čeho jsem chtěla dosáhnout. Rozdávat úsměv.

Markéta Divišová

SPOLUVÍTĚZKA IV. kategorie

MARKÉTA DIVIŠOVÁ

gymnázium Ústí nad Orlicí

Julie?

Nezajímá mě klapot podpatků na chodníku, vrčení motoru aut ani šum větru. Akorát bych z toho, jak všichni dupou a hrbí se, dostala psotník. Sluchátka – vše, co potřebuju. Romeo a Julie od Sergeje Prokofjeva. Představuju si samu sebe na jevišti – křehká, mladá a naivní, zároveň však krásná, vášnivá a odvážná Julie. Každý napjatě očekává, jak bude vypadat. Každý má svoje představy. Naplním je? Přichází moje chvíle. Vybíhám na podium. Začínám tančit. Přestože na mně visí stovky párů očí, zdá se mi, jako bych tu byla sama. Poskakuju na špičkách, jako bych neznala nic jednoduššího a příjemnějšího, najednou to nejsem já, kdo tančí, stávám se tancem. Jsem Julie a miluji Romea. Cítím to na každíčkém milimetru svého těla.

Zvednu oči ze země. Proti mně se řítí auto. Stihnu zaznamenat zděšený pohled řidiče. Prokofjevova hudba zní najednou neklidně, agresivně a hrozivě, stejně jako zběsilý tlukot mého srdce.

„Podívejte na ty modřiny a šrámy. To se jí snad ani nemůže nikdy zahojit. A nohy...“

„Vypadá trochu jako Mrtvá nevěsta Tima Burtona,“ švitoří vzrušeně bráška.

Mamka se rozvzlyká.

„Evi, neplač. Všechno bude v pořádku,“ těší ji tatka.

„Ten náraz ji mohl klidně i zabít. Řekl bych, že unikla jen o vlásek.“

„Ale co balet...“

„To se dozvíme, Evi. Třeba to nebude tak zlé...“

Otevírám oči. Spatřím nad sebou mamku, tatku, osmiletého brášku Tonda (toho spíš pod sebou, za nemocniční postelí mu vykukuje sotva hlava) a Toma – mého Romea. Drží mě za ruku, usmívá se a poněkud neúspěšně se pokouší zatlačit slzy. Úsměv mu oplátím, stejně jako stisk.

I ostatní si všimli, že jsem se probrala, a spěchají trochu posílit usmívající se kroužek. Přestávám myslet na to, jak jsem rozlámaná a jak ty škrabance a rány štípou. Jen jedno prostě z hlavy vypustit nedokážu. Necítím nohy.

Budu moci tančit? První otázka, která se mi dere do úst už od chvíle, co jsem při vědomí. Podle lékařova vážného a poněkud rozpačitého výrazu přesně vím, která bije. Mozek mi pracuje na plné obrátky a zoufale se snaží přijít na řešení. Marně. Bum. Bum. Bum. Bum. Pravidelný rytmus v mé hrudi. Úloha nemá řešení. Tik. Tak. Tik. Tak. Poslední sekundy mého štěstí? Ptám se znovu: Budu moci tančit?

Malá holčička s malými špičkami,
s malým nosem a buclatou tváří,
malá holčička s malými špičkami
tančí a nadšením září.

Malá holčička s malými špičkami,
s širokou sukni a širokým úsměvem,
malá holčička s malými špičkami,
hbitě a lehounce kmitá nožkami.

Dr. Racek se nerozhodně nadechne a jemně tak, aby mě nezranil ještě víc, než jsem, začne vysvětlovat: „Slečno Hrstková, samozřejmě udělám, co bude v mých silách. Budeme vás operovat, jenže zatím ani nevím, jestli můžeme počítat s chůzí, natož s tancem. Nemohu ho zcela vyloučit, přikláním se však spíš k variantě, že ...“

Jako bych měla v hrudi kulomet.

Velká holčička s velkým vozíkem,
s velkým smutkem a bez nadšení.
Velká holčička s velkým vozíkem,
pro ni už žádná radost není.

Velká holčička s velkým vozíkem,
s velkými tužbami a spoustou přání,
pro ni už žádná radost není,
protože přání se jí nesplní.

Dřív jsem brala dědovi vozík a vozila jsem na něm brášku. To jsme se nasmáli. Teď mám vlastní a nesměje se nikdo. Necítím nejen nohy, ale ani radost, kterou bych dřív mohla rozdávat. Tom se pokusí o vtip, rychle se rozjede po nemocniční chodbě a zastaví těsně před zdí. Moje reakce – brek – ho asi trochu vyvede z míry. Po operaci se cítím slabá, úplně mě přešla chuť k jídlu a můj mozek se plně věnuje vstřebávání složitých diagnóz.

Nastupuji na rehabilitaci a to, co jsem kdysi hravě zvládala, se teď budu muset učit znovu. Krůček po krůčku. Při každém nášlapu si připadám jako fakír procházející se na jehlách. Jen s tím rozdílem, že mě to bolí. A jak. Snažím se si samu sebe znovu představit jako baletku. Julie, krásná a křehká dívka, lehce a tiše jako větřík létá po jevišti, touží po ní Romeo i diváci, avšak najednou se začne hroutit, podlomí se jí nohy a zůstane ležet na zemi. Rychle tu myšlenku zaženu, ale není to pro mě vůbec jednoduché. Nenávidím se za to, jak jsem Julii zničila. A taky sebe. Možná, že se časem chodit zase naučím, moje já bez tance neznamená nic stejné jako Julie bez Romea.

O osm let později

„Julinko, tu arabesku zkus vyšší!“

Pohodí kaštanovými loknami, postaví se do pozice a zvedne nohu. Příběhnu k ní.

„Máš ji příliš vytočenou. Podívej.“

Zamračí se, jak se soustředí a snaží. Musím se pousmát. Moje malá šikovná holčička. Malá holčička s malými špičkami ...

Už nikdy nestanu na jevišti jako Julie a ani jako chůva nebo „křoví“. Už nikdy nebudu moct tančit. Veškerý čas mého tréninku, všechno moje úsilí je pryč. I když ...všechno ne.

Stačí mi se na ni podívat. Každé její vystoupení sleduji do detailů, s každým jejím úsměvem pookřeju. Jednou bude moje nyní šestiletá dceruška stát jako velká na velkém jevišti jako Julie Kapuletová. A já budu hrdá maminka a učitelka. Co víc si mohu přát?

Necítím se jako poražená. Pochopila jsem, že co jsem ztratila, mohu zase získat jinde. Nikdy si nezatančím Romeovu múzu, stačí mi však být múzou mého manžela a vzorem mojí dcery. Poraženou bych se stala, kdybych se vzdala. Kdybych přestala vnímat v životě potěšení.

Malá holčička s malými špičkami,
s malým nosem a buclatou tváří,
malá holčička s malými špičkami
tančí a nadšením září.

Velká maminka malé holčičky
s širokou sukni a širokým úsměvem,
velká maminka malé holčičky
není poraženým, ale vítězem

Tereza Třetinová

VÍTĚZKA V. kategorie

TEREZA TŘETINOVÁ

gymnázium Moravský Krumlov

PODZIMNÍ ROMANCE

Toho podzimu roku 1943 bylo až děsivě pochmurno. Jako by i příroda plakala nad osudem světa, pokáním a pokorou, které se nedostávalo. V šeru strachu a ve stopách bázně se odrážely slzy deště a na potemnělé obloze se vyjímal zranitelnost a nevyhnutelná odplata. Země krvácela, bála se bolesti a hledala úkryt tam, kde bylo až nemožné jej najít. Ano, svět byl zahalen do černočerné tmy, ale já a Eliška jsme byli jiní.

Nám tehdy táhlo na dvacet let a byli jsme plni dětské radosti, mladické neroz-vážnosti a dospělácké shovívavosti. Smáli jsme se na každý nový den, chodívali do biografu, kupovali si vanilkovou zmrzlinu v cukrárně na náměstí a házeli žabky do rybníka v parku. Srdce jsme neměli zaplněné strachem a hlad nás nesoužil. Naplňovala nás lehkost lásky a poselství kuráže. Byli jsme ztracenou nadějí v pohasínajícím plamínku svíce a živou vodou v zakalené tůňce. Byli jsme šťastím, které se do doby války nehodilo.

Žili jsme šťastně a snad si mysleli, že až do smrti, ale válka si na žádné navždycky nehrála a brala si tady a teď. Bez okolků. Jen tak. Možná z pobavení, či nedostatku pokory. Nebála se sáhnout po štěstí, kterého bylo pomálu. A tak se to stalo i nám. Jednoho dne někdo zazvonil na dveře našeho bytu a v jeho vrásčité ruce se chvěl transport do Terezína.

Eliška si dopis věstící zkázu přečetla a pokrčila rameny. Objala mě a usmála se, jako by připuštění pravdy nebylo to nejzranitelnější, co jsme museli času dovolit.

Pak přišel večer a měsíc se v doprovodu svých věrných hvězd uhnízdil na obloze. Noc se vkradla do ulic, do nevinných srdcí a do pošpiněné naděje, která se ztratila v mlze zoufalství. Eliška seděla v houpacím křesle přikrytá dekou a v ruce držela knihu, již nebylo možno číst. Tu noc Eliška nešla spát, neronila slzy, ani se nebála říct, že možná se už dalšího podzimu nedožije. Eliška byla odvážná a s nadějí byla připravena čelit pohnutému osudu, který si nás nevítaně obmotal kolem prstu. Eliška tu noc neplakala. Ale já ano.

Víte, ona pro mě byla sáhodlouhým příběhem o lásce. Příběhem o odvaze, odpuštění a naději. O světle ve tmě, o statečnosti ve strachu a o kráse ve stínu. O věrnosti, občasně hrdosti a nevysloveném studu. O laskavosti, o hledané spravedlnosti a nebojácně pokoře. O znovu nalezeném domovu, o čisté duši a sladkém úsměvu. Byla příběhem, který jsem mohl číst dnes a denně, od začátku do konce a od konce na začátek a nikdy mě neomrzela a nepřestal udivovat svojí jedinečností a mimořádnou výjimečností. Byla příběhem, který mě udržoval při životě. Proto jsem se nedokázal vyrovnat s tím, že by mi mohla odejít.

Druhého dne jsem se probudil ještě před svítáním a Eliška nebyla doma. Vylekal jsem se a utíkal do kuchyně, kde na stole ležely kopretiny a pod nimi napsaný vzkaz. „Jako poprvé.“ A já věděl, co to znamená.

Oblékl jsem si teplý svetr a modrý kabát. Natáhl si kalhoty, zavázal boty a vyrazil na cestu. Před domem jsem otrhal kytici červených růží a vydal se do parku. Nemyslel jsem na dobu, svět, čas či století, jež nevidouce běžely kolem nás. Nechal jsem se pohltnout odpuštěním, které mohlo přijít jen se zapomněním, a pobrukoval si neznámou melodii, které mě právě napadla.

Došel jsem k jezírku, u kterého na lavičce seděla Eliška. Měla na sobě červené šaty s bílými puntíky a ve vlasech kopretiny jako na naší první schůzce. Na klíně

dřímala stará knížka a kolem ramen přehozený bílý svetr a černý kabát, na němž se vyjímal žlutá šesticípá hvězda.

„Dobrý den, slečno.“ Pozdravil jsem a ona vzhledla. Ve tváři se jí zrcadlila neskrývaná radost a obava z budoucnosti. „Smíš si přísednout?“

„Jistě.“ Pousmála se.

„Přinesl jsem Vám růže.“

Opatrně je vzala, zavřela oči a přičichla k nim.

„Děkuji. Nádherně voní.“ Usmála se na mě a já se utápěl v jejich modravých očích, jež lákaly ukrytou upřímností a darem dobra a já nemohl popadnout dech. Přišla mi stejně tak nádherná jako tehdy, když jsem ji uviděl poprvé. Ba ne. Možná ještě hezčí a půvabnější než kdykoliv předtím.

„Bude krásný den, vidíte?“ řekl jsem a pohlédl na podzimní oblohu a vzdálené slunce.

Také vzhledla a přikývla. „Jeden z mála.“

„Máte ráda podzim?“ zeptal jsem se, i když jsem již předem znal odpověď.

„Ano. Jistě. Když je sychravo a nevlídno, můžete se bez výčitek zachumlat do peřin a přečíst si nějakou oblíbenou knihu. A když svítí sluníčko a koruny stromů zlatavě prozařují krajinu, můžete jít na procházku a snít o tom, co přineslo léto a co vám nabídne zima.“

Usmál jsem se. Byla to stejná odpověď jako tehdy, když jsem se jí zeptal poprvé.

„A Vy? Vy máte rád podzim?“ zeptala se se zájmem v hlase.

„Teď už ano.“ Řekl jsem.

„Teď?“

„Ano.“

„Proč teď?“

„Protože první podzimní den před třemi lety jsem poznal Vás, slečno.“

Podíval jsem se na ni pln něhy a ona se láskyplně zadívala do mých očí a dychtila po dalších slovech, které potřebovala slyšet.

„Toho dne krásně svítilo sluníčko. Vracel jsem se tehdy ze školy domů přes park, jenž zářil odleskem všech různých barev listů, které se povalovaly na vybledlé trávě. Myslel jsem na jazz a naši kapelu a na mé kamarády a moc jsem se těšil na večerní zkoušku. Spěchal jsem domů, protože jsem měl obrovský hlad a napadlo mě, co asi maminka uvařila k obědu, když v tom jsem uviděl Vás. Seděla jste na lavičce přikrytá modrou dekou a četla jste si v nějaké staré knížce. Asi to byla zrovna nějaká zábavná pasáž, protože jste se usmívala od ucha k uchu. Nějací kluci se kousek od Vás začali hádat o kolo a jejich svár dospěl až k rvačce. Seběhlo se pár lidí z okolí a kluky od sebe odtrhli, ale Vy jste to vůbec nevnímala a dál si nerušeně četla. A já z Vás nemohl odtrhnout oči. Bylo to, jako kdybych našel střed vesmíru, kolem kterého obíhají všechny planety. Jako kdybych poodhalil pravdu kouzla, jenž nabízí láska. Jako kdybych přišel na kloub pravdě otázky smyslu života. Jako

kdybych věděl, že to je ta osudová chvíle, která mi změní život. Všechno kolem Vás se třpytilo neskrývanou radostí, štěstím a krásou a já věděl, že Vás nesmím nechat odejít. Přisledl jsem si vedle Vás a ...“

„A já si Vás vůbec nevšimla. Byla jsem opravdu pohlcená příběhem, který jsem právě četla a nemohla se dočkat konce, o kterém jsem doufala, že nabídne překvapení a nepřinese zklamání. A když jsem dočítala poslední stránku, začal jste hrozitánsky kašlat a nemohl přestat a já se vylekala, kdo že to vedle mě sedí a co se vám stalo. Byl jste ke mně otočený zády, já Vás do nich bouchla a Vy jste se po chvíli utišil. A pak jste na mě pohlédl a já si pomyslela, že musíte být hrdina mé fantazie, o kterém jsem snila, že jednoho dne poznám. Černé kučeravé vlasy, hnědé kaštanové oči a trošku křivý nos. Červená líčka a upřímný úsměv, jenž rozpouštěl i to nejledovější srdce. Nemohla jsem popadnout dech a nevěřila vlastním očím. Vy jste se mě pak zeptal, jakou...“

„Jakou knihu čtete a jestli se Vám líbí a já se červenal studem a zároveň tetelil blahem. Nádherně jste vyprávěla o ději příběhu, o jeho kráse a úžasu a já se Vás ptal stále na nové a nové otázky, aby Vás nenapadlo odejít. A když se pak setmělo a Vy už jste musela jít domů, zeptal jsem se, zda bychom se nemohli zase někdy vidět. A když jste souhlasila, byl jsem ten nejšťastnější člověk pod sluncem.“

„A když jsme se pak druhý den opět sešli v parku a ty jsi mě, Martine, políbil, věděla jsem, že už nikdy nechci, aby mě líbal někdo jiný a svět mi v tu chvíli připadal veselý a pln křehkého půvabu a ladnosti bytí. A já si uvědomila, že tě asi mi...“

Po tváři jí tekly slzy a já ji políbil. Pln touhy, nezodpovězených otázek a neutichající lásky, která mě naplňovala a každým dnem sílila a já nechtěl, aby nikdy odešla. Přivinul jsem ji k sobě a cítil její teplé ruce, jemné tváře a bušící srdce a zaplavila mě vlna naděje a úlevy pochopení, že jejím odchodem se náš cit nezmění, ba snad ještě více posílí a až se vrátí, bude naše osudem zkoušená láska nezlomná a nepokořitelná.

V parku na lavičce jsme pak zůstali sedět celý den a povídali si o všem, co nás v tu chvíli napadlo. O odvaze, o odpuštění a zapomnění, o naději a dobrotě, o strachu i jistotě. O světě, který měl být krásný a spravedlivý ke všem, ale čas války jej zahalil do černočerné tmy, z níž zbylo světlo jen ve stínu vítězství obyčejných lidí, kteří se nebáli milovat a najít své štěstí. Tak jako Eliška. Tak jako já. Tak jako my.

Když jsem pak Elišku za pár dní doprovázel na nádraží a ona stála s kuffíkem v ruce ve dveřích vlaku, zeptal jsem se, zda po válce dokáže odpustit.

„Komu?“ podivila se.

„No... světu, době, času, osudu, lidem. A taky mně.“

Zahleděla se někam do dálky a usmála se. „Víš, já nemusím odpouštět. To všechno, čím jsem si musela projít a co na mě ještě čeká, mi pomohlo si uvědomit, že

mě to nedělá jinou, jen výjimečnou. A v tom je přeci rozdíl, ne?“ Řekla zrovna, když se vlak rozjel a ona se na mě naposledy usmála.

A mně v tu chvíli došlo, že žije přítomností. Tady a teď. A že v tento moment je přesně taková, jaká vždy chtěla být. Odvážná, i když nepatrně nesmělá. Hezká, i když se vzdáleně skrytou krásou. Jedinečná, i když omšele výjimečná a kouzelná, i když půvabně obyčejná. Věděl jsem, že nečeká na budoucnost, protože si nebyla jistá, zda před sebou nějakou má. Věděl jsem, že miluje život, i když netušila, kolik jí ho ještě zbývá. Věděl jsem, že se nikdy nevzdá a bude bojovat, i když pochybovala o tom, zda nakonec zvítězí. A hlavně jsem věděl, že nikdy nebude poražená, protože nemusela odpouštět.

Olga Kuttelwascherová

SPOLUVÍTĚZKA V. kategorie

OLGA KUTTELWASCHEROVÁ

gymnázium SŘMR ve Skutči

Milý dědečku,

už dlouho Ti chci napsat dopis. Až teď jsem se k tomu odhodlal, jelikož dnešek nebyl den jako každý jiný. Na dveře zaklepal cizí muž. Je toho tolik, co bych Ti chtěl říct. On i já. Už je to na den přesně 20 let, co jsi zvítězil. Nevyhrál jsi v bitvě,

ale jsou i cennější vítězství. Jsem pyšný na to, že jsem Tvůj vnuk. K tomu, co jsi udělal, by se neodhodlal každý.

Dvacet let trvalo, než nás Tvůj přítel z války kontaktoval, aby nám oznámil, jak se to celé vlastně stalo. Do té doby si celá naše rodina myslela, že jsi zemřel stejně jako většina vojáků ve válce.

Netušili jsme, že jsi neodešel jen tak.

Byl jsi to Ty, kdo skočil do palby. A Tvé zlaté srdce porušil malý, avšak zákeřně nebezpečný kousek železa. Nenávratně. Pak už se vše ponořilo do hluboké, černočerné tmy. Zachránil jsi mu život.

Tomu já říkám opravdové hrdinství. Co záleží na tom, že tento střet byl výhrou pro soupeře. Pro mě jsi vítěz Ty, dědo. Kdo by položil život za druhého? Řekl bych, že málokdo.

Tvůj kamarád to ze začátku špatně snášel. Vyprávěl nám, že měl potom dlouhou dobu výčitky svědomí. Měl být mrtvý přece on, ne Ty.

Trvalo mu dvacet let, než sebral odvahu a přišel k nám. Ale věř mi, že je Ti ohromně vděčný. Říkal, že jsi byl vždycky člověk se srdcem na tom pravém místě. Zmrzačeným vojákům jsi předčítal knihy nebo zapaloval cigarety. Uklidňoval jsi děti, které byly k smrti vyděšené ze střelby okolo. Pro každého jsi měl dobré slovo.

Jsem rád, že jsem se po tolika letech dozvěděl celou pravdu o tom, co se tenkrát stalo. Popravdě mě to i dost změnilo. Studuji medicínu a chtěl bych zachraňovat lidem životy.

Doufám, že se na mě ze shora díváš a jsi na mě alespoň trochu pyšný.

Mám Tě rád, dědo.

Tvůj Petr

všichni účastníci Pardubických Strípků

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ MLÁDEŽE LANŠKROUN

Vyhodnocení literární soutěže v Lanškrouně

Již po páté měla lanškrounská veřejnost možnost seznámit se s výsledky literární soutěže zdejšího regionu, vyhlášené městskou knihovnou za podpory města. Vyhlášena byla dvě soutěžní témata – Rostu s knihou a Rozhodnutí. V této letošní bylo hodnoceno 44 prací. Poezie i prózy, autorů zařazených podle věku do 4 kategorií. V samostatném hodnocení poezie se nejlépe umístila práce A. Dětákové, v próze B. Ročkové a D. Kamijou, ve společném hodnocení obou žánrů pak P. Navrátilová, M. Jánešová.

Program byl obohacen hudebním vystoupením, čtením ukázek herci Divadla Ve Středu

a rozbořem prací. Vyhodnocení autoři obdrželi diplom a dárek, ostatní účastnický list.

Dobré je, že kvalita prací si nadále udržela standardní úroveň, do příštích ročníků bude však zapotřebí rozšířit soutěžní okruh o další účastníky základních a středních škol a získat větší podporu jejich vedení.

Jiří Faltus

Ukázky z některých prací:

Petra Navrátilová, 11 let

VELKÉ ODHALENÍ

Jmenuji se Jana Žáčková. Povím vám o události, která mně změnila celý život. Je 13. května 2007. Zazvonil budík a já běžela dolů. K snídani jsem si dala chleba s marmeládou. Pak jsem si vzala aktovku a vyrazila do školy. Ve škole nám paní učitelka řekla, že za domácí úkol máme přinést fotky, na kterých jsme jako miminka. Když jsem přišla domů, sděluji to rodičům. Strašně divně se na mě podívali, ale já jsem si z toho nic nedělala a šla jsem hledat. Žádné jsem ale nenašla. Jenom fotky od mých tří let. „Proč?“, nerozumím tomu. Běžím dolů za rodiči a ptám se jich: „Proč tam nejsou moje fotky?“ Rodiče se na sebe podívali a řekli, že je to trochu složitější. Ptám se: „Jak složitější?“ „Víš, s maminkou jsme si přáli miminko, a nemohli jsme ho mít,“ vysvětlil táta, „tak se nám povedlo tě adoptovat.“

Nevěřím tomu. „Ach bože.“ Rozbrečím se a běžím do svého pokojíčku, kde se zamykám. Rodiče se mě snaží uklidnit, ale marně. Ráno jsem s nimi nepromluvila ani slovo a vypravila jsem se do školy. Paní učitelka nám říkala, že kdo nepřinese fotky, dostane pětku. Tak škaredou známku jsem v životě nedostala. Vyučování jsem přežila jako ve snu. Pořád jsem přemýšlela, jak to mám vyřešit. Po škole jsem vyrazila ke kamarádce a svěřila se jí. Na internetu jsme pak spolu našly stránku

Adopce s radostí. Zde jsme vyhledaly rok 1997 a objevily adresu našeho domu. Čas strávený hledáním uběhl velmi rychle a já musela domů. Večer mi mamka dala pusu na dobrou noc. Nemohla jsem vůbec usnout. Převalovala jsem se celou noc a přála si, ať už je ráno. Byla totiž sobota, a to jsem mohla pokračovat v hledání hned, jak vstanu. Sedla jsem k počítači a hledala dál. „Přece tam musí být, kdo mě tam dal. Mám to, vidím své rodné číslo!“ Moje pravá matka se jmenuje Jana Kaplanová. Tady se píše, že mě odložila, protože byla moc mladá a musela dodělat školu.

Mamka na mě volá: „Máš nachystané kakao.“ Musím proto dolů. Taťka vyzvídá, jestli se už nezlobí. „nevím,“ odpovím. „Uf.“ Hledám dál a mám adresu. Řeknu rodičům, že jdu na hřiště. Adresa je Vančurova 32. Už ji vidím. Zazvoním, ale nikdo neotvírá. Uvidí mě jedna paní a radí mi: „Paní Kaplanová už tady nebydlí, najdeš ji na ulici Sokolovská 14.“ Jsem nadšená, ale zároveň se i bojím. Vyrážím na tu adresu. Stojím přede dveřmi a v hlavě mi běží: „Mám vstoupit nebo ne?“ Zazvoním, říkám si, „bude to tak lepší.“ Ze dveří vyjde pětiletá holčička s paní a ptají se: „Co potřebuješ? Hledáš někoho?“ „Promiňte,“ odpovím, „spletla jsem si zvonek.“

UVědomila jsem si totiž, že mí nevlastní rodiče mě mají moc rádi, a že bych je nechtěla ztratit.

Jana Bočková, 17 let

TĚŽKÉ ROZHODNUTÍ

Otevřel dveře a pomalu nahlédl dovnitř. Odtamtud na něj zírala prázdnota, bílá, osvětlená prázdnota. Prázdnota, která tam nebyla.

Zanořil se do vzpomínek, do časů, kdy bývala plná, vstřícná, jako by jen čekala na to, až ty dveře otevře. Povzdechl si. Od té doby, co ho Alena opustila, chladla. Vlastně ne, ona byla vždycky chladná, ale postupně tak nějak přestala být sama sebou a ta prázdnota, ta se v ní stupňovala a on začal mít ten podivný pocit v žaludku, to jeho tiché bezmocné volání.

Nahlédl do šuplíku. Nic. Nahlédl do druhého šuplíku. Také nic. Povzdechl. Ta prázdnota ho sžírala. Věděl, že se bude muset rozhodnout. Má dále snášet tento skličující pohled, anebo se vzchopit a zahrnat ho?

Alena by ho zahrnala, ale kde je jí konec? Vlastně nikdy netušil, jak mu bude ta fúrie chybět. Když si konečně sbalila kufry a nábytek a podepsala rozvodové papíry, spadl mu tenkrát kámen ze srdce. To ještě netušil nic o té prázdnotě. Věděl, že Alena je teď někde v teple, nejspíš v Karibiku, pije drahé koktejly, opaluje se a sbližuje se s tamějšími obyvateli a turisty, a to hlavně s těmi, kteří jsou mužského pohlaví. On sám teplo nikdy moc nemusel. To on radši jede někam

do hor, na chatu, kde je příjemný chládek. To byl jeden z důvodů, proč Alena odešla, nebyli prostě kompatibilní. Ale teď mu tu chybí, vlastně ona ne, chybí mu jen její schopnost zahnat tu prázdnotu.

Rozhodl se. Musí se pochlapit. Prudce přibouchl dveře prázdné ledničky, popadl peněženku a vydal se do nejbližšího supermarketu.

Danny Kamijou, 18 let

ROZHODNUTÍ (úryvek)

„Rodiče mě pořád nutí, abych se *rozhodla*. Škola, budoucí zaměstnání, vztah, styl oblékání. Já nechci. Bojím se.“

„Čeho?“

„Že se *rozhodnu* špatně.“

„Neexistuje nic jako správná a špatná *rozhodnutí*. Důležité je nějaké udělat. Každé *rozhodnutí* nějak ovlivní svět kolem nás.“

„Vážně?“

„Ano. Kdyby ses tenkrát *rozhodla* jinak, neseděli bychom tu spolu. Já bych někde mrznul, nebo bych byl dávno mrtvý.“

„To neříkej.“

„A ty by sis neměla s kým povídat. Já sám udělal spoustu *rozhodnutí*. Dobrých i špatných. A každé z nich nějak ovlivnilo mě i mé okolí; každé z nich mě dostalo až sem. Takže se nemusíš ničeho bát. Když budeš naslouchat svému srdci, dovede tě k tomu správnému osudu, i přes všechna špatná *rozhodnutí*.“

„Rodiče mě dneska poslali k doktorce.“

„Jsi nemocná?“

Podle nich ano. Ale mé tělo je v pořádku.

„Tak proč jsi musela jít k doktorce?“

„Říkali, že je moje duše nemocná. Pořád prý sedím na půdě a mluvím sama se sebou. Ale já jim nemůžu říct o tobě. Určitě by tě vyhnali pryč.“

„A co ta doktorka?“

„Ptala se mě na spoustu věcí. Jak vycházím s rodiči. Jestli mám kamarády.“

„Co jsi jim řekla?“

„Že s rodiči moc nemluvím. A že mám jednoho kamaráda, už sedm let.“

„Ty jsi jí řekla o mně?“

„Nic konkrétního. Jen že mi rozumíš. Že ti můžu říct cokoli.“

„A ona?“

„Nic neříkala. Jen se na mě tak divně dívala. Pak mě poslala ven a mluvila s matkou.“

„Doufám, že jsi v pořádku.“

„Musím teď brát prášky. Matka mi neřekla, na co jsou, ale musím je mít každý den.“

„Snad ti pomůžou.“

„Rozhodla jsem se správně, když jsem ty prášky začala brát?“

„Pamatuj, co jsem ti říkal. Neexistují žádná správná a špatná *rozhodnutí*. Jen ta, co hýbají naším životem.“

Přesto, že žádná špatná *rozhodnutí* nejsou, existují ta, kterých litujeme.

Existují ta, která přivedou přátele do našeho života.

Existují ta, která nás o ně připraví.

Věděla, že tohoto *rozhodnutí* bude litovat navždy; zároveň to však bylo něčím, co ji posunulo dál, rozhýbalo její budoucnost, změnilo její život.

A to je na *rozhodnutích* nejdůležitější.

Petra Macháčková, 12 let

ROZHODNUTÍ

Budu velká zanedlouho

a mám se rozhodnout,

čím se stát?

Ve světě

kde na mě čeká

dobrodružství i nebezpečí...

Mám se bát?

Těšit snad?

Chtěla bych rodinu mít

a dlouho žít.

Dobrým člověkem se stát

a děti vychovat.

To přece není málo...

Viktor Borek, 12 let

ROZHODNUTÍ

Udělal jsem velké rozhodnutí,

že se budu učit do padnutí.

Rozhodnutí mě rychle přešlo,
protože mi to nešlo.

Šel jsem radši ven,

užít si pěkný den.

Bylo to lepší rozhodnutí,
než se učit do zblbnutí.

Matyáš Grof, 15 let

KRITIK SVŮJ

(epigram)

Kritiku k sobě
musíš uchovat,
neboť největší
svůj kritik jsi sám.

Nenech se však
příliš sobě samým
zbožňovat.

Ředitelka knihovny Linda Netušilová předává ceny

STŘÍBRNÉ „STŘÍPKY Z RÁJE“

Literárních soutěží je v České republice hodně. Pochopitelně různé úrovně. K těm zdařilým se podle mého názoru řadil Literární Varnsdorf či Literární Čáslav, ale obě zanikly. Naštěstí vznikají nové soutěže a zdá se, že právě 1. Ročník soutěže „STŘÍPKY Z RÁJE“, který vyhlásila vloni na podzim Knihovna Antonína Marka v Turnově, by mohl patřit k těm zdařilejším. No nechme se překvapit, neboť, jak praví jedno přísloví, jedna vlaštovka jaro nedělá. Ale onen první počín turnovských pořadatelů byl opravdu mimořádně vydařený.

Jak pořadatelé přiznali, ani ve snu je nenapadlo, že k 28. únoru, dni uzávěrky, přijde 272 příspěvků (138 v poezii a 134 v próze). A tak se porota musela pořádně zapotit. Mimochodem i zde pořadatelé oslovili kvalitní autory, vždyť v porotě poezie zasedl jako předseda básník Jiří Žáček, liberecký knihovník a autor Marek Sekyra, turnovská knihovnice Pavlína Skálová a básník a Sommer Vladimír Vacátko. Porota v kategorii prózy si v ničem nezadala, předsedkyní byla spisovatelka Iva Pekárková, pražský spisovatel Václav Kahuda, vysokoškolský pedagog Ondřej Hník a pohádkářka z Českého ráje Lenka Vydrová. Koncem dubna poroty vynesly ortel a vybraly celkem deset prací, které dosáhly na ocenění, ať již cenou nebo čestným uznáním.

Ve čtvrtek 1. června se v rámci multižánrového dne v místním divadle konalo slavnostní vyhlášení výsledků. Vyhlášení se zúčastnil předseda poroty Jiří Žáček, ale i další (Hník, Slálová, Vacátko). Pořad moderoval ředitel turnovské knihovny Jaroslav Kříž. V úvodu byl pokřtěn sborník soutěže, který vytiskla tiskárna Apr-motion. Obsahuje oceněné příspěvky. Následně došlo k odtajňování výsledků. Velmi mě potěšilo, když jsem se dozvěděl, že moje práce byla oceněna 2. cenou. Mohl jsem představit úryvek z práce „Můj osobní blackout.“

Potěšilo mě, že mezi oceněnými je i další člen Střediska východočeských spisovatelů Jindřich Tošner, (v poezii 3. místo).

Celý večer se nesl ve slavnostní atmosféře a myslím si, že pro všechny oceněné to byl opravdu svátek.

Václav Franc čte ze své práce v Turnově

OHLASY A RECENZE

POFOUKÁME

Česká dětská literatura vyrůstá z plodného podhoubí a obecně platí, že v celkovém kontextu se těší znamenitému renomé. Základními stavebními kameny jsou leporela. Namátkou vzpomeňme dvou klasických, která opakovaně vycházejí celá desetiletí: *Polámal se mravenček* Josefa Kožíška a *Cvrček a mravenci* J. Z. Nováka. Krok s nimi drží Millerův krteček. Do bohaté kytice leporel přispěl před lety i Jiří Faltus, který v nepravidelných intervalech vydává sbírky veršů pro děti (a o dětech). Vrátil se na důvěrně známou pevninu, když připravil k vydání knížku z německé provenience, *Pofoukáme, zalepíme* Bernda Pennerse a výtvarníka Henninga Löhleina. (V českém jazyce vydal Albatros, 2017.) Kvalitu originálního textu posoudit nemohu, Faltus ho nejen přeložil, což je spíš věcí řemeslného fortelu, ale také přebásnil. Nutno podotknout, že znamenitě. Ilustrační stránka nepředstavuje pouhou korespondenci s textem, je založena na manuálním principu, vede ke zručnosti, inspiruje ke hře. Děti mají vloženými náplastmi ošetřovat drobná poranění zvířat. Čteme-li poslední verše //Pofoukáme, zalepíme// a zvířátka uzdravíme//, vnucuje se myšlenka, že knížka možná uzdravuje i dětskou mysl, očisťuje ji od elektronické zátěže.

František Uher

NEUKÁZNĚNÉ TEXTY PAVLA FRYDRYCHA

V době, kdy většina čtenářů hledá v knihách útěk z nudy a stereotypu života, je pro spisovatele poněkud problematické rezignovat na příběh. Respektive – jde o odvahu a jistý stupeň zatvřelosti, která autorovi nedovolí se čtenáři podbízet. Nezávislá je i nová kniha Pavla Frydrycha *Zpověď počátku tisíciletí*, i když nelze říct, že by absence příběhu v ní byla absolutní.

Autor svou knihu rozdělil do dvou částí, *schizofrenický zpovědi a počátky tisíciletí*, rozdíl mezi nimi je nevýrazný a dělení je tak spíše formální, vedené autorovým osobním uměleckým citěním. Knihu uvozuje poměrně široce pojatý text *ecce homini* (malé písmeno na počátku titulu je opět autorovým záměrem). Dvě zprávy, které nakrátko proběhly médiu, tvoří základ pro poměrně bohaté vykreslení obrazu události. Autor převrací detaily ze strany na stranu a snaží se najít kromě zjevných rysů, prvoplánově prezentovaných tiskovými zdroji a zejména prazdrojem, z něhož většina novinářů čerpá, jiné, někdy překvapivě souvislosti. Nástrojem zkoumání se staly postavy, obklopující událost, pozorovatelé i protagonisté. Jejich pohled sice nemění vnější podstatu, ale v očích čtenáře formují postavu interpreta. Pro člověka je jednodušší transformovat objektivní

skutečnost tak, aby co možná nejlépe zapadla do paradigmatu vnitřního světa, než se pokoušet upravit své chápání vesmíru. Nemám na mysli velká paradigmata, vycházející z fyzikálních teorií, ale malá, soukromá. Ta sice nepomáhají chápat hmotný svět, ale mapují cesty, jimiž lidé hledají smíření a ospravedlnění svých činů nebo nečinnosti.

Způsob, jakým Pavel Frydrych své povídky vytvářel, je z vnějšího pohledu intuitivní, založený na asociacích, vycházejících z různých zdrojů. Zprávy z médií už byly zmíněny, druhým podstatným pramenem, z něž text vyvěrá, je odraz prostředí, nových míst, která autor navštívil. Inspirovat může cokoliv – příroda svým poklidem či naopak dramaticností, nádraží jako znamení cesty či hřbitov. Ten sám o sobě představuje obrovský soubor nejrůznějších symbolů, vedoucích od narození až ke smrti. Letopočty, vymezující život neznámého člověka, dokáže vyvolat proud představ, jak autor v povídce *náhrobky, kříže, věky* dokázal.

Texty Pavla Frydrycha nelze jednoznačně zařadit. Od vyprávění, vycházejícího z reálného základu, přechází k surrealistickému toku slov, pak se vrací zpět do našeho světa, ale přetváří ho ve své fantazii. Nebojí se ani podívat do budoucnosti, i když žánru sci-fi se sotva dotkne. Nebezpečí zkázy Země v textu *malý očistec Nicoty* slouží pouze jako základna pro rozvíjení úvah o smyslu lidského žití a místa člověka ve vesmíru. Jde o téma velmi široké a obecné, lze říct, že má svůj význam pouze v případě, když přijmeme předpoklad, že dílo, vytvořené člověkem je něco, co je potřeba uchovat a civilizace má nějaký, třebaš nezjevený smysl. Autor se tak drží západního způsobu myšlení, v němž koncepce pomíjivosti jako akcentu umění nemá své přirozené místo.

Text knihy *Zpověď počátku tisíciletí* je psán obecným jazykem, kontrastujícím s obsahem, který často zabíhá k vážným tématům. Celková koncepce působí poněkud chaotickým dojmem – forma je pravděpodobně záměrně neustálená, každý text je uvozený jedním či více citáty. O ně ostatně není nouze v celé knize, o čemž svědčí seznam použité literatury. Rejstřík poukazuje na zvláštní charakter knihy Pavla Frydrycha, balancující na hraně beletrie a vnitřní zpovědi autora, ovlivněného zájmem o filozofii a sjednocení fyziky s křesťanskou mystikou při pohledu na vesmír.

Celkové ladění sbírky je jednoznačně nekomerční, autor čtenáře nehledá, nechává ho, aby si ho našel sám. Proto nejsou jeho texty „učesané“ a neukázněnost, která se navenek projevuje ve formě a částečně i v typografické úpravě, vyjadřuje osobnost autora. Cílí na čtenáře, který je naladěný na podobnou vlnu jako autor, který se chce zamýšlet a stavět svůj vlastní svět fantazie, pro který mu kniha poslouží pouze jako základ.

Jiří Lojín

ZAZNAMENÁVÁME – KOMENTUJEME

Nové knihy členů v roce 2017

- Bernd Penners – volný překlad z němčiny: Jiří Faltus – **POFOUKÁME, ZALEPÍME!**
Říkaneky pro děti v nakladatelství ALBATROS. Ilustrace Henning Löhlein. Knížka je lepená, 16 str. Vydání 2017.
- Vladimír Stibor a kolektiv – **ŘEKA ÚSVITU** – Almanach české poezie 2017. Vybral a připravil Vladimír Stibor. Ilustrace Alena Stiborová. Vydal Milan Hodek, Paper Jam v Hradci Králové. 216 str. Z SVČS byli zařazeni: E.Černošová, V. Kopecká, Z. Líbalová, L. Matysíková a M. Vídenský. Křest se konal ve Slovenském domě v Praze.

Zprávy z oblastí

- **NEWSLETTER 030 Václava Smejkal JMB** uvádí kompozice jmenovaného malíře, grafika a ilustrátora nazvaná Spirála 4. Obsahuje: Jubileum Petra Chvojky, výstavu fotografií Jaroslavy Petrové v Litomyšli, výstavu Evy Vlasákové v Ústí nad Orlicí a Aforismy Františka Uhra v Městských novinách v Lanškrouně. Jako vždy je doplněn ilustračními foty. Vyšlo 13. května 2017 a jde už o VI. ročník. Internetové zaslání je možné zajistit na e-mailu: SmejkalV.JMB@Email.cz
- **NEWSLETTER 031 Václava Smejkal JMB** obsahuje: Jubileum výtvarníka Jiřího Soukupa z Hradce Králové, 14. sjezd SPSE v Moravské Třebové, výroční členskou schůzi SVČS v Pardubicích, jubilea Doc. Jana Dvořáka, Doc. Ing. Petra Chvojky, PhDr. Jiřího Uhlíře a PhDr. Lubomíra Macháčka – aforismy Františka Uhra v Městských novinách v Lanškrouně 06/ 2017.
- **Prázdninový NEWSLETTER 032** uvádí barevná kompozice 114 malíře, grafika a ilustrátora Václava Smejkal. Informuje o výstavě Letní výtvarné proměření v Jaroměřicích, o setkání se spisovatelem v Lanškrouně, vzpomíná na letos zesnulého malíře Karla Frantu, přetiskuje aforismy na dnešní den Františka Uhra z Městských novin v Lanškrouně a ohlíží se za výstavou výtvarného umění v Ústí nad Orlicí.

LITERÁRNĚ PLENÉROVÉ JARO

Tak jsem si říkala, že si počátkem roku oddechnu, dám si do pořádku věci v domečku, něco si přečtu, polenoším. Letošní start ale přišel dřív a pěkně zostra. Nejprve práce na nové dvojjazyčné knížce s Antonínem Matuszkiewiczem inspirované plenéry v Sovích horách, tedy dopsat svou část a přeložit jeho příspěvky,

připravit k tisku. Potom „drobnosti“ – vybrat do sborníků tam i jinam, pak bylo třeba přeložit vlastní verše do ruštiny, aby je mohl kolega Šelkovij upravit a přeložit do ukrajinského jazyka. V únoru jsem nabídla knížku veršů pro děti a besedu o ní ve škole v Třebechovicích, kam chodí vnučka. Je to velká škola, pozvali mě do 8 tříd 1.–3. ročníků. To byla zajímavá zkušenost a také docela náročná práce – zaujmout, pobavit, získat děti pro jejich vlastní tvorbu, vymýšlení metafor, ilustrací. Tak jsem se na tři dny vrátila mezi školáky. Mezi tím se mi podařilo připravit k tisku a vydat v letošním roce první dvě knížky mých přátel.

A pak už nastalo ono literárně plenérové jaro. První byl plenér v Nové Pace, kam jsem dřív jezdila na návštěvu jenom fotografovat, případně něco přečíst. Teď mi organizátorka neodpustí povinný obraz, tak tedy maluju, fotím, píšu a užívám si společnosti podobně potrefených. Než vypukl náš plenér v Křinicích, který už pátý rok organizují, po stránce obsahové, programové a dohod s účastníky, (oficiálním organizátorem a finančníkem je obec Křinice), jsem ještě stačila odjet na pozvání knihovny v Rabie Wiznej na český večer, jehož jsem byla hlavním hostem a kde jsem představila svou poezii. A protože městečko je na jih od Krakova, spojila jsem výlet se zastávkou u kolegyní básnířek v Krakově. Měla jsem štěstí, 3. května je v Polsku státní svátek a v Krakově se konal průvod s historickými vojenskými oddíly, hlavně jezdeckými, bylo se nač dívat. Poslední večer při výletu na koncert do zámku v Niepolomicach jsem si připomněla první festival Galicijská jeseň, jehož první koncert a besedy se konaly právě tady. Pak už náš plenér. Tomu předcházela instalace výstavy obrazů z předchozích plenérů v bývalé stodole v jízdárně místního podnikatele, v jehož objektech se konají kulturní, společenská a rodinná setkání. Součástí plenéru pak byla návštěva této výstavy a také večer poezie v obecním domě v Křinicích, na který jsem pozvala i básnířky a básníky, kteří se nezúčastnili plenéru. Plenér končil výstavou vytvořených děl a dílek nejprve v Broumově na náměstí – i letos nám přálo počasí a nemuseli jsme se schovávat před deštěm – a odpoledne v obecním domě v Křinicích. Plenér v jeho průběhu navštívilo řada hostů z Polska, z Broumova a Křinic a také z našeho Střediska. Byl mezinárodní, přesněji slovanský, vedle účastníků z Čech a Polska se jej zúčastnili i malíři z Ukrajiny a Ruska. Celkem nás bylo 30 a strávili jsme společně pěkných 8 dní.

S účastníky z východu Polska jsem hned z našeho plenéru odjela na plenér do Ostródy, kde jsem kromě malování, fotografování a procházek kolem jezer ledovcového původu, měla dva autorské večery. První v městské knihovně, umístěné v historické budově zámku, pěkně vybavené s příjemným sálem a pozorným obecnstvem. Pořadem provázela kolegyně a organizátorka plenéru Anna Rutkiewicz, účastnice plenérů v Čechách. Verše jsem četla sama polsky a v ukázkách také česky, to vždy vyznělo o něco lépe. Jednak mi přednes v češtině nečiní problém, polsky je to přece jen horší, a také český originál je zpěvnější než verše v překla-

du. To postřehl a poznamenal v úvodu k první mé knížce přeložené do polštiny její překladatel Krzysztof Karwowský. O tom, že verše zaujaly, svědčilo i to, že pár knížek, které jsem měla s sebou, jsem rychle prodala a další jsem posílala dodatečně z domova. Druhé setkání bylo s členy pěveckého sboru seniorů v ne-dalekém městečku Milomłyn. I to bylo milé a bezprostřední, doplněné i o zpěv.

A z Ostródy přímo na plenér do Bielawy, abych nemusela překonávat dojezd z Polska do Čech a a z Čech do Polska, kde chybí hromadná doprava a já nemám ani auto ani řidiče. Vedle malování a fotografování jsem měla v Bielawě tentokrát setkání s dětmi ve třech školách. Trochu mi scházelo větší množství veršů pro děti v překladu, ale i přesto se mi podařilo jim představit něco z poezie především o Broumově a také jim přiblížit český jazyk a poezii v originále.

Teď jsem doma, nabírám dech, překládám, připravuji další knížky a chystám se na letní a podzimní plenéry a setkání.

Věra Kopecká

- **Rozhodl se pro zlatou střední cestu. Nevěděl však, na kterou stranu vykročit.**
- **Stále je co napravovat. Především sebe.**
- **Nedbal volání o pomoc. Pozdě si uvědomil, že volal sám.**
- **Naše staré auto je stále mladší než naše nová přítelkyně.**
- **Proč spravovat silnice? Vyrábějme odolnější auta!**
- **Starý pes se novým kouskům nenaučí, ale dokáže naučit starým kouskům mladé psy.**
- **V televizi chválili vysokou kvalitu olivového oleje. Mně se neosvědčil ani v autě.**
- **Alkohol je neoblíbenější nepřítel člověka.**
- **Teorie dokazuje, že v praxi je všechno úplně jinak.**
- **Mlčíme o všem, co víme. I když nevíme nic.**
- **Obdivujeme spanilost dravčího letu, ale na huse si víc pochutnáme.**
- **Párátko: Oštěp trpasličků.**
- **Venuše je nádherná bohyň, ale na tu naši věstonickou si sáhnout nedáme!**

AFORISMY FRANTIŠKA UHRA

OBSAH KRUHU 49

J. Hrabinec: ilustrace	1
M. Dušek: rozhovor s jubilantem J. Hrabincem	2
J. Hrabinec: Melodie; Šachy.....	4
V. Kopecká: rozhovor s jubilantkou Libuší Šindlerovou	5
J. Šindlerová: Ztracená galaxie; Vesmírná výheň; Tak aspoň ptej se, Viš to člověče?	6
V. Kopecká: rozhovor s jubilantkou Olgou Novotnou.....	9
O. Novotná: Dívka na mostě; Věj větríčku	11
V. Kopecká: rozhovor s jubilantem Jindřichem Tošnerem.....	11
J. Tošner: Z čího srdce přicházíš?; Vážka změnila rovnováhu věže; Někdy se ve vteřině; Ticho bych si přál	13
M. Dušek: Tvorba Jany Bednářové.....	14
J. Bednářová: Zpověď.....	15
J. Bednářová: Přemlouvání.....	17

Literární část

V. Krejčík: Haluze	19
V. Franc: Návrat ztraceného syna	20
M. Kubíček: Zatímco příroda přidává; Unikát vzpomínkám	22
A. Hubálková: Příběh slepé Báry.....	23
L. Matysíková: Čas trampa; Vandr	25
Š. Saadouni: Maruška.....	26
Z. Líbalová: Básně	27
M. Vídenský: Bože, smiluj se!; Mimoň; Žabák na prameni	28

Publicistika

M. Skačáni: Výstup na Stolovou horu a další zajímavosti.....	28
--	----

Pardubické Střípky – dokončení

K. Charvátová: Nikdo není poražený	32
M. Divišová: Julie?.....	34
T. Třetinová: Podzimní romance	37
O. Kuttelwascherová: Milý dědečku.....	41

Literární soutěž mládeže v Lanškrouně

J. Faltus: Vyhodnocení	43
P. Navrátilová: Velké odhalení	43
J. Bočková: Těžké rozhodnutí.....	44

D. Kamijou: Rozhodnutí (úryvek)	45
P. Macháčková: Rozhodnutí (báseň)	46
V. Borek: Rozhodnutí (báseň)	46
M. Grof: Kritik svůj (epigram)	47

Stříbrné střípky z ráje – literární soutěž Turnov

V. Franc: informace o soutěži	48
-------------------------------------	----

Ohlasy a recenze

F. Uher: Pofoukáme	49
J. Lojín: Neukázněné texty Pavla Frydrycha	49

Zaznamenáváme a komentujeme

Nové knížky členů v roce 2017, Zprávy z oblastí, Newslettery, Literárně plenérové jaro V. Kopecké	51
--	----

Aforismy: F. Uher	31, 53
--------------------------------	--------

Fota: J. Faltus, M. Žantovský, M. Soudková, Archiv – úprava Míla Dušek

KRUH, bulletin Střediska východočeských spisovatelů

Ročník XIII. – číslo 49 – říjen 2017

Odpovědní redaktori: Milan Dušek, Jiří Faltus, František Uher, Věra Kopecká,
Jiří Lojín

Obálka: Jiří Hrabinec, Miloslav Dušek jun.

Vytiskl: OFTIS s. r. o. v Ústí nad Orlicí

Příspěvky do Kruhu 50 zasílejte:

Milan Dušek – Helvíkovice 104, 564 01 Žamberk (proza)

e-mail: spisovatel@milandusek.cz

Jiří Faltus – Zborovská 221, 563 01 Lanškroun (poezie)

e-mail: faltus.jiri@centrum.cz

Jiří Lojín – Svinčany 36, 535 01 Přelouč (Publicistika)

e-mail: vasil.pes@seznam.cz

Elektronicky ve WORDU (v text. Editoru) velikost písma 12, písmo Times New Roman.

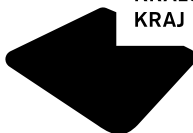
Uzávěrka příspěvků pro č. 50: 20. listopadu 2017

Zveřejněné práce nejsou upravovány bez dohody s autorem.

Pardubice

**KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ**

Číslo vyšlo z předplatného členů Střediska a městských knihoven, které bulletin odebírají a s přispěním vydavatelství OFTIS v Ústí nad Orlicí.

Dvůr Králové nad Labem

Červený Kostelec

Hronov

Skalniak
925

Kudowa-Zdrój

E67

Náchod

E67

Česká Skalice

Nové Město nad Metují

Jaroměř

Dobruška

Velká

Smiřice

Opočno

E67

Hradec Králové

Třeběchovice pod Orebem

Solnice

Rychnov nad Kněžnou

E442

Týniště nad Orlicí

Kostelec nad Orlicí

Vamberk

Borohrádek

Sezemice

Holice

Pardubice

Dašice

Choceň

Chrudim

Vysoké Mýto

E442

Slatiňany